

સાક્ષિત મુખ ગણિત.

ધોરણ પાંચમું.

લખનાર

ત્રિલુવન-દેવશી રાખનાણી

અમલ પ્રસિદ્ધ મનાર,

બેચંદ તલકશી એન્ડ સન્સ

મુકસેલર-વલ્લાણ શહેર

આવૃત્તિ બીજી

પ્રિત ૨૦૦૦

ધોરણ મુકસાલવ રાજપુરમાં અમલવાળા

સ્વપ્રતિભા મેડે કાપુ.

જન ૧૯૮૩.

સને ૧૯૨૭

શ્રી. ૦-૩-૦

મણ આના

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૩૬૮૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મુખ્યાલિપત - ૪

વિષય મ ૩૪૪: ૮૪૪: ૩૩

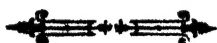
સંક્ષિપ્ત મુખ ગણિત.

ધોરણ પાંચમું.



લખનાર

ત્રિભુવન દેવશી રાધવાણી



છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

જ્યેષ્ઠ તલકશી એન્ડ સન્સ

બુકસેલર—વઢવાણ રાહુર

આવૃત્તિ બીજી

પ્રત ૨૦૦૦

સૌરાષ્ટ્ર મુદ્રણાલય રાણપુરમાં અમૃતલાલ
દલપતભાઈ શેઠે બાપુ.

સંવત ૧૯૮૩. સને ૧૯૨૭

કીં. ૦-૩-૦ ત્રણ આના

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય પ્રસ્તાવના.

અમદાવાદ

૧૩૬૮૬

ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

અમારા તરફથી સંક્ષિપ્ત મુખ્ય ગણિત ભા. ૧ થી ભા. ૪ સુધીના બહાર પાડવામાં આવ્યા પછી અમને જણાયું કે, તેમાં ગોઠવેલાં ગુણોત્તરો વિદ્યાર્થી વર્ગને બહુ પસંદ પડ્યાં છે. વળી ગુણોત્તર પ્રમાણે લેખાં પણ એવી ખુબીથી ગોઠવ્યાં છે કે, તે પણ વિદ્યાર્થીઓ પોતાની મેળે ગણી શકે છે. ચાર ભાગો બહાર પાડ્યા પછી પાંચમા ભાગની પણ માગણીઓ થવા લાગી જે ઉપરથી પાંચમો ભાગ પણ પૂર્ણ પરિશ્રમ લઈ બહાર પાડવામાં આવ્યા છે. વળી આ ભાગમાં કેટલાક કારણો પછી ગમતની ખાતર ગોઠવવામાં આવ્યો છે. આ કારણમાં લેખાં (મુખ્ય ગણિત) નો ભાગ પૂરો થતો હોય ખીજાં જરૂરી લેખાં પણ ગોઠવવામાં આવ્યાં છે.

આશા રાખવામાં આવે છે કે ખીજા ભાગોની પેઠે આ ભાગ પણ શિષ્યવર્ગને તથા શિક્ષક ભાઈઓને અતિ ઉપયોગી થઈ પડશે. આ છુકનો બહોળો ફેલાવો થશે તો અમે અમારો પ્રયત્ન સફળ થયો માનીશું.

કેળવણી ખાતાના જે જે અધ્યક્ષો તરફથી અમારી છુકો માટે અભિપ્રાય આવી ગયા છે તે, આ વખતે છપાવવા ધાર્યા હતા; પણ કોઈ કારણસર એમ બની શક્યું નથી. તેથી ખીજી આવૃત્તિ વખતે છપાવવા ધ્યાનમાં રાખશું. માટે જેઓને સુચના અથવા અભિપ્રાય આપવા હોય તેઓ લખી મોકલશે તો તેમનો અભિપ્રાય મુબારક નામ સાથે પ્રગટ કરવામાં આવશે. તા. ૧-૭-૨૭.

લી. પ્રસિદ્ધ કર્તા.

મુખ ગણિત. ધોરણ પાંચમું.

હાલ ચાલતા નવા અભ્યાસક્રમ પ્રમાણે આ ધોરણમાં સરકારે નીચેનાં ગુણોત્તરોનો ઉપયોગ થાય તેવું મુખ ગણિત રાખ્યું છે.

૮, ૧૦, ૧૬, ૩૨, ૬૪, ૨૪૦, ૨૫૬ અને ૩૬૦.

ઉપર મુજબ આઠ ગુણોત્તરોને બે ભાગમાં ગોઠવવામાં આવ્યા છે, પહેલા ભાગમાં ૮, ૧૬, ૩૨, ૬૪ અને ૨૫૬ એ પાંચ ગુણોત્તરો ગોઠવવામાં આવ્યા છે. અને બીજા ભાગમાં ૧૦, ૨૪૦ અને ૩૬૦ એ ત્રણ ગુણોત્તરો ગોઠવવામાં આવ્યા છે. ત્રીજા ભાગમાં પાછળ શીખી ગયેલાં ગુણોત્તરોનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. અને ચોથા ભાગમાં જરૂરી લેખાં તથા ફોર્મુલાઓ ગોઠવવામાં આવ્યા છે.

ગુણોત્તર—એટલે એક સંખ્યાથી બીજી સંખ્યા ફેટલા અથવા એક સંખ્યાનો બીજી સંખ્યા ફેટલામો ભાગ છે તે બતાવનારી ત્રીજી સંખ્યાને ગુણોત્તર કહે છે. ગુણોત્તર કાઢતી વખતે અગ્રસર અને ઉપાગ્રસર એમ બે રકમો હોય છે. પહેલી રકમ તે અગ્રસર અને બીજી રકમ તે ઉપાગ્રસર. અગ્રસરને ઉપાગ્રસરે ભાગતાં જે આવે તે ગુણોત્તર કહેવાય છે.

રીત :—૯ અને ૩ નું ગુણોત્તર કેટલું ? તો ૯ અગ્રસર અને ૩ ઉપાગ્રસર માટે $૯ \div ૩ = ૩$ ગુણોત્તર. પણ ૩ અને ૯ નું ગુણોત્તર કરવું હોય તો $૩ \div ૯ = \frac{૧}{૩}$ ગુણોત્તર આવે.

ગુણોત્તરના નિયમો.

- (૧) અગ્રસરને ઉપાગ્રસરે ભાગવાથી ગુણોત્તર આવે.
- (૨) અગ્રસર અને ઉપાગ્રસર એ બન્ને પદ એક જ ભતના હોવા જોઈએ. જો એક જ ભતના ન હોય તો તેને એક જ ભતનું સ્વરૂપ આપવું.
- (૩) અગ્રસર અને ઉપાગ્રસર એ બન્નેને એક જ રકમે ગુણીએ અથવા ભાગીએ તો નવા ગુણોત્તરની કીમતમાં કંઈ વધારો ઘટાડો થતો નથી.
- (૪) વિશેષ સંખ્યા અને વિશેષ સંખ્યાનું ગુણોત્તર સાદી સંખ્યા આવે.

ગુણોત્તરમાં લાગુ પડે તેવાં કેટલાંક સળંગ કોષ્ટકો.

૮ નવટાંક=૧ શેર
૮ પાંચશેરી=૧ મણ
૮ બેઆની=૧ રૂપિયા
૮ ર્લાંગિ=૧ મૈલ

૧૬ વાલ=૧ મદીઆણો

૧૬ અધાળ=૧ શેર

૧૬ મણ=૧ કળશી

૩૨ વાલ=૧ તોલો

૩૨ સવાશેરી=૧ મણ

૩૨ મણ=૧ બેરીઉં

૩૨ અર્ધા આના=૧ રૂપિયા

૬૪ પૈસા=૧ રૂપિયા

૨૫૬ ઉપાઆના=૧ રૂપિયા

૨૫૬ વિઆસ=૧ દોકડો

૧૬ ઉપાઆના=૧ આનો

૧૬ આના=૧ રૂપિયા

૧૬ અઢીશેરી=૧ મણ

૧૬ દ્રામ=૧ ઔંસ

૧૬ ઔંસ=૧ પૌંડ

ઉપર સિવાય બીજાં કેટલાંક કાષ્ટકો ધોરણ ૪ થાના મુજબ
અક્ષિતમાં. આવી ગયાં છે, માટે અહીં આપવામાં આવ્યાં નથી.

વિભાગ ૧ લો.

નીચેની સંખ્યાનાં ગુણોત્તર કાઢો,

રૂપિયો અને બેઆની
રૂપિયો અને ૧૨૥ દોકડા
બેઆની અને પૈસો
માધ્ય અને ફર્લાંગ
મણ અને પાંચશેરી
સેર અને નવટાંક
વરસ અને ૧૥ માસ
ગજ અને ૩ તસુ
વાર અને ૪૥ ઇંચ
ખાંડી અને ૨૥ મણ
ગાલી અને ૩૥ મણ
રૂપિયો અને આનો
આનો અને ઉપાઆનો
મણ અને અઢીશેરી
ખાંડી અને ૧ મણ
મઢીઆણો અને વાલ
મણ ૧૥ ૪ અને ૨ શેર
મણ અને અઢીપાશેરી
મઢીઆણો અને ૦૥૥ રતી

તોલો અને ૦૥ વાલ
રૂપિયો અને ૬૬ દોકડા
આનો અને ૬૬ બદામ
દોકડો અને બદામ
બદામ અને વિશ્વાસી
ગજ અને ૧૥ તસુ
વાર અને ૨૬ તસુ
રૂપિયો અને ૬ પાંચ
પાવલી અને ૦૥ પૈસો
બેડીયું અને મણ
૨ આના ૮ પાંચ અને ૧ પાંચ
મણ અને ૧૬ શેરી
દોકડો અને ૮ વિશ્વાસી
તોલો અને વાલ
રૂપિયો અને પૈસો
રૂપિયો અને ૦૥૥ પાંચ
દોકડો અને વિશ્વાસી
૩૨ શેર અને નવટાંક
પૈંડ અને દ્રામ

કોષ્ટકોનું પુનરાવર્તન.

- | | |
|----------------------------|-----------------------------|
| (૧) મણના રૂપિયાભાર કેટલા ? | (૯) કળશીના શેર કેટલા ? |
| (૨) મણના નવટાંકા કેટલા ? | (૧૦) ગાલીની ૨૧ શેરી કેટલી ? |
| (૩) ખાંડીના શેર કેટલા ? | (૧૧) વીધાના વસા કેટલા ? |
| (૪) ગદીઆણાની રતી કેટલી ? | (૧૨) પોંડના કાઉન કેટલા ? |
| (૫) વર્ષના દિવસ કેટલા ? | (૧૩) ગજના તસુ કેટલા ? |
| (૬) ઝાકરના ગુઠા કેટલા ? | (૧૪) મણનાં અધાળાં કેટલા ? |
| (૭) માદલના પોલ કેટલા ? | (૧૫) પોંડના પેન્સ કેટલા ? |
| (૮) તોલાની રતી કેટલી ? | (૧૬) ટનનાં પોંડ કેટલા ? |

(૧૭) નીચેના રૂપિયાની કીમત કાઢો.

૩, ૬, ૯, ૧૦, ૧૨, ૨૦, ૨૪, ૨૫, ૩૨, ૪૦, ૪૮, ૫૦,
૬૦, ૬૨, ૬૨૦

(૧૮) ૧૨૧ × ૧૨૧ અને ૨૧ × ૨૧ નું ગુણોત્તર.

(૧૯) ૩૧ × ૩૧ અને ૭ × ૭ નું ગુણોત્તર.

(૨૦) ગાંસડી અને રીમનું ગુણોત્તર.

(૨૧) ૧૧ રૂપીઆ અને પાંચ આનાનું ગુણોત્તર.

(૨૨) ૪ તોલા અને ૨ ગદીઆણાનું ગુણોત્તર.

(૨૩) ગ્રાસ અને ડઝનનું ગુણોત્તર.

(૨૪) તોલો અને ૪ વાહનું ગુણોત્તર.

(૨૫) ૩ પોંડ અને ૫ શિલીંગનું ગુણોત્તર.

(૨૬) ૪ પેન્સ અને ૭ શિલીંગનું ગુણોત્તર.

(૨૭) ૩ ગજ અને ૧૧ તસુનું ગુણોત્તર.

(૨૮) ૫ વાર અને ૬ તસુનું ગુણોત્તર.

(૨૯) રતી અને તોલાનું ગુણોત્તર.

(૩૦) ૫ શેર અને ૪૫૫ પૈસાભારનું ગુણોત્તર.

તમામ ગુણોત્તરમાં લાગુ પડતી રીતો.

(૧) ભારે પરિમાણ ઉપરથી હલકા પરિમાણની કીંમત કાઢવી હોય તો.

ભારે પરિમાણની કીંમતને, ભારે પરિમાણ અને હલકા પરિમાણના ગુણોત્તરે ભાગવાં. તેથી ભાગાકાર ભારે પરિમાણની કીંમતની જાતને આવશે.

દા. ૧ ૩૫૩ રૂપીએ ૧ શેર તો શે. ૦ = નું થું ?

રીત—૧ શેર = ૮ નવટાંક માટે $૮ \div ૩ = ૨\frac{૨}{૩}$ ગુણોત્તર આપ્યું તેવડે ૩૫૩ રૂપીઆને ભાગવા માટે

$૩૫૩ \times \frac{૩}{૨} = ૫૨૯\frac{૧}{૨}$ રૂ. જવાબ ૧-૫-૦.

દા. ૨. ૨૬૫૫ રૂપીએ ખાંડી તો ૨૫૫ મણનું થું ?

રીત—૧ ખાંડી અને ૨૫૫ મણનું ગુણોત્તર ૮ થયું તે ૮ વડે ૨૬૫૫ રૂપીઆને ભાગીએ તો $૨૬૫૫ \div ૮ = ૩૨૬\frac{૭}{૮}$ તેથી જવાબ :

રૂ. ૩-૪-૬.

(૨) હલકા પરિમાણ ઉપરથી ભારે પરિમાણની કીંમત કાઢવી હોય તો.

હલકા પરિમાણની કીંમતને હલકા પરિમાણ અને ભારે પરિમાણના ગુણોત્તર વડે ભાગવા. તેથી જે ભાગાકાર આવશે તે હલકા પરિમાણની કીંમતની જાતને આવશે.

દા. ૧ ૦)ના નવટાંક તો ૩૫૫ શેરનું થું ?

શેત—નવટાંક અને ૩૫ શેરનું ગુણોત્તર= $\frac{1}{2}$ તે વડે ૧૫૫
આનો= $\frac{1}{2}$ ને લાગીએ તો $\frac{1}{2} \times ૩૧૬ = ૪૨$ આના તેથી ૩૧. ૨-૧૦-૦.

હા. ૨ ૦૮૫ નું રતી સોનું તો ૧ ગદી. નું થું ?

શેત—૧ રતી અને ૧ ગદીઆણાનું ગુણોત્તર $\frac{1}{2}$ આવે માટે
 $\frac{1}{2}$ આના $\times ૩૬૬ = ૨૬૪$ આના એટલે ૧૬૫૫ રૂપીઆ જવાબ.

દાખલા.

- (૧) એક આનાનું અઘોળ તો ૨૫૫ શેરનું થું ?
- (૨) રૂપીઆનું ૨૫૫ શેર તો ખાંડીનું થું ?
- (૩) રતીના ૩૧. ૦)આ તો ૧ ગદીઆણાનું થું ?
- (૪) ૩૧. ૬૧ એ હજાર તો ૧૨૫ નંગનું થું ?
- (૫) મહીને ૨૮૫૫ રૂપીઆ મળે તો ૧૦ દિવસનું થું ?
- (૬) ૩૧ વાલના ૩૧. ૨૧ એસે તો ૩૧ તોલાનું થું ?
- (૭) ૩૧. ૫૦ નું ૫ ખાંડી તો ૧૨૫૫ મથનું થું ?
- (૮) ૩૧. ૦)આ નું મથ તો ૮ રૂપીઆનું કેટલું ?
- (૯) ૨૩૫૫ રૂપીઆનું ૧ મથ તો ૪૫૫૫ રૂપીઆનું કેટલું ?
- (૧૦) ૮ વરસના ૧૬૨ રૂપીઆ તો ૬ માસનું થું ?
- (૧૧) ૫ અઘોળના ૭ આના તો ૧૦ શેરનું થું ?
- (૧૨) ૮ કામળના ૬ પૈસા તો ૬ રૂપીઆના કેટલા ?
- (૧૩) ૨૬૫૫ રૂપીઆ તોલો તો ૨ વાલનું થું ?
- (૧૪) ૧૭૫૫ રૂપીઆનું ૩૫ મથ તો ૭ શેરનું થું ?
- (૧૫) ૪૦ નારંગીના ૩૧. ૦૫૫૫ તો ૭૫૫ રૂપીઆની કેટલી ?

વિભાગ ૧ લો.

૮ નું ગુણોત્તર આવે એવા કોષ્ટકો

શેર ને નવટાંક
મણ ને પાંચશેરી
માસા અને રતિ
દિવસ અને પહેર

મૈત્ર અને ફર્લિંગ
ગદીઆણો ને ૨ વાલ
ખાંડી ને ૨૧ મણ
ગજ ને ૩ તસુ

ભારે ઉપરથી હલકાની કીંમત કાઢવી હોય તો.

- (૧) રૂપિઆથી બમણા આના.
- (૨) આનાથી દોઢ ગણી પાછ.
- (૩) પૌંડથી ૨૧ ગણા શીલીંગ.
- (૪) શીલીંગથી ૧૧ ગણા પેન્સ.

હલકા ઉપરથી ભારેનો કીંમત કાઢવી હોય તો

- (૫) આનાથી અર્ધા રૂપિઆ
- (૬) પાછથી ૩ ગણા આના અથવા ૮ ગણી પાછ
- (૭) શીલીંગથી ૩ ગણા પૌંડ અથવા ૮ ગણા શીલીંગ
- (૮) પેન્સથી ૩ ગણા શીલીંગ

દાખલાઓ

(૧) ૩ રૂપિઆનું ૧ મણુ તો ૩ પાંચશેરીનું થું ?

પહેલી રીત પ્રમાણે રૂપિઆથી બમણા આના માટે $3 \times 2 = 6$
આનાનું પાંચશેર માટે. $6 \times 3 = 18$ આના = ૩૧. ૧)નું ૩ પાંચશેર

(૨) ૯ આનાનું ૧ શેર તો ૩ નવટાંકનું થું ? બીજી
રીત પ્રમાણે આનાથી દોઢ ગણી પાછ માટે $9 \times 11 = 99$ પાછનું
નવટાંક $99 \times 3 = 297$ પાછનું ૩ નવટાંક થયું માટે જવાબ
૩. ૦-૩-૪૧૧ પાછ.

(૩) ૪ પૌંડના ૧ ટન કાયલા તો ૧૨૧૧ હંદ્રવેટનું થું ?
 ૨૧૧ હંદ્રવેટ એ ટનનો કુ છે માટે ત્રીજી રીત પ્રમાણે ૨૧૧ ગણા
 શીલીંગ તેથી $૪ \times ૨૧૧ = ૧૦$ શીલીંગના ૨૧૧ હંદ્રવેટ ૧૨૧૧ માં ૨૧૧
 પાંચ વાર છે તેથી $૧૦ \times ૫ = ૫૦$ શીલીંગ = ૨૧૧ પૌંડ.

(૪) ૭ શીલીંગ ૧ દિવસની મળુરી તો ૩ પહોરનું થું ?
 એથી રીત પ્રમાણે $૭ \times ૧૧૧ = ૧૦૧૧$ પેન્સ એક પહોરના તેથી
 $૧૦૧૧ \times ૩ = ૩૧૧૧$ પેન્સ માં ૨૧૧ શીલીંગ ને ૧૧૧ પેન્સ.

(૫) ૩ આનામાં ફ્લૉગ લઈ જાય તો ૫ મૈલનું થું એસે ?
 પાંચમી રીત પ્રમાણે $૩ \times ૦૧૧ = ૧૧૧$ રૂપીઆ ૧ મૈલનો થી $૧૧૧ \times ૫ = ૫૫૫$
 રૂપીઆ જવાબ.

(૬) ૭ પાઇનું નવટાંક તો ૩ શેરનું થું ? છઠી રીત પ્રમાણે
 $૭ \times ૩ = ૨૧$ ગણા આના $૨૧ \times ૩ = ૧૪$ આના અથવા $૭ \times ૮ = ૫૬$
 પાઇનું ૧ શેર તેથી ૫૬×૩ એટલે ૧૬૮ પાઇનું ૩ શેર માટે
 ૧૬૮ પાઇ = ૧૪ આના.

(૭) ૩ શીલીંગની ૨ આઉંસ દવા આવે તો ૭ પૌંડનું થું ?
 સાતમી રીત પ્રમાણે $૩ \times ૩ + ૬$ પૌંડની ૧ પૌંડ દવા તોળીને મળે
 માટે $૬ \times ૩ = ૧૮$ પૌંડ જવાબ એટલે ૮ પૌંડ ને ૮ શીલીંગ.

અથવા બીજી રીત પ્રમાણે $૩ \times ૮ = ૨૪$ શીલીંગની એક પૌંડ
 માટે $૨૪ \times ૫ = ૧૨૦$ શીલીંગ તેથી ૮ પૌંડ ને ૮ શીલીંગ.

(૮) ૬ પેન્સનો ૩ તસુ તાર આવે તો ૫ ગજનું થું ?
 $૬ \times ૩ = ૧૮$ શીલીંગનો ૧ ગજ માટે $૪ \times ૫ = ૨૦$ શીલીંગ = ૧
 પૌંડ આવે.

મનોયત્ન ૧

- (૧) ૩. ૧)જીતું શેરફો નવટાંકનું શું ?
- (૨) ૫દ્દશેરફોમોળના ૩. ૧)~ તો મળનું શું ?
- (૩) નવટાંક મીળના ૩. ૦)જીતો ૨ શેરનું શું ?
- (૪) ૩. ૧૧ નાં શેર તીખાંડ મળે તો ૩. ૦૧૧૧ નાં કેટલાં ?
- (૫) મળનાં ૩૩ રૂપીઆ તો ૫ શેરનું શું ?
- (૬) ૩. ૧૧ નું શેર તો ૧૫ રૂપીઆભારનું શું ?
- (૭) ૩૩ પાછનું ૫ શેર તો મળનું શું ?
- (૮) ૩. ૦)જી નું શેર તો ૩. ૪૧ નું કેટલું ?
- (૯) ૨૧૧ શેરના ૩ ૦)જી તો ૦૧ મળનું શું ?
- (૧૦) ૩. ૨૧ એ મળતો ૧૧ મળ ૫ શેરનું શું ?
- (૧૧) ૩. ૧૧૧૧ નું મળતો ૩૧૧૧ મળ ૫ શેરનું શું ?
- (૧૨) મળ ચોખાના ૩. ૬)જી તો ૨૫ શેરનું શું ?
- (૧૩) ૫ શેર કારેલાંના ૩. ૦)જી તો ૩૧ મળનું શું ?
- (૧૪) રૂપીઆની ૨૧૧૧ શેર ખાંડ તો શેર ૦૧૧૧ નું શું બેસે ?
- (૧૫) ૩. ૦૧ માં એક માછલ મુસાફરી થાય તો ૩ ફર્લા-
ગમાં કેટલી થાય ?
- (૧૬) ૨૧૧ શીર્ડીગમાં ૧ માછલ મુસાફરી થાય તો ૩ માછલ
૨ ફર્લાગની મુસાફરીનું શું બેસે ?
- (૧૭) રતીના ૩. ૦૧ તો તો ૩૧ માસાનું શું ?
- (૧૮) ૫ પોલ જમીનનું ગણોત ૩. ૦૧ તો ૭ રૂબું શું ?
- (૧૯) વર્ષ એકના ૩. ૪૦ બાકુતો ૪૧ માસનું શું ?
- (૨૦) ૧૧ પૌંડમાં ૨ ઝોંસ દવા મળેતો પૌંડ દવાનું શું ?

(૨૧) કોયળા બાજરાના રૂ. ૨૧) = પડેતો ના મણ ૫
સેતુનું શું ?

(૨૨) ગજ બનાતના રૂ. ૫૦ પડે તો ૪૦૦ તસુનું શું ?

(૨૩) રૂ. ૧૪) = મણ ૬૦ મળે તો રૂ. ૧૦૦૦ નું કેટલું મળે ?

(૨૪) રૂ. ૧૦૦૦ નો મણ ગોળ તો રૂ. ૧૦૦૦ નો
કેટલો આવે ?

(૨૫) રૂ. ૧૧૩૦ નાં બાર કાલાં તો ૭૦૦ મણનું શું ?

૧૬ ગુણોત્તર આવે એવા કોષ્ટકો

દેર ને અધોળ
મણ ને અઢીશરી
મઢીઆણેને વાલ
ઝોંસ ને દ્રામ
પૈડ ને ઝોંસ

ખાંડી ને ૧૦ મણ
બેડીયું ને ૨ મણ
માછલ ને ૩ કલાંગ
ગુંઠા અને આની

ભારે ઉપરથી હલકાની કીંમત

- (૧) રૂપીઆ જેટલા આના
- (૨) આના જેટલા ઉપઆના
- (૩) પૈડથી સવાગણા શીલીંગ
- (૪) શીલીંગથી પોણા પેન્સ

હલકા ઉપરથી ભારેની કીંમત

- (૧) જેટલા આના તેટલાજ રૂપીઆ.
- (૨) જેટલા પૈસા તેટલાજ પાવલાં.
- (૩) શીલીંગથી ૧૬ ગણા શીલીંગ.
- (૪) શીલીંગથી ૪ ગણા પેન્સ.

(૫) પાછથી ૧૬ ગણા રૂપીઆ. અથવા જોટલી પાછ તેટલા જ
આના, ને ચારગણી પાછ.

મનોયત્ન ૨.

- (૧) રૂ. ૩૦ નું શેર તો અધોળનું શું ?
- (૨) રૂ. ૨૦૦ નું શેર તો ત્રણ અધોળનું શું ?
- (૩) રૂ. ૩૦૦ નું શેર તો ૭ અધોળનું શું ?
- (૪) રૂ. ૧૦૦૦ નું શેર તો ૭૦ રૂપીઆભારનું શું ?
- (૫) રૂ. ૨૦૦૦ નું શેર તો ૧૨૦૦ રૂપીઆભારનું શું ?
- (૬) રૂ. ૪૩ ની ખાંડી તો ૧૦ મળનું શું ?
- (૭) રૂ. ૨૩૦ ની ૧૬ થાળી તો ૫ થાળીનું શું ?
- (૮) રૂ. ૧૧૦ ના ૧૬ વાટકા તો ૭ વાટકાનું શું ?
- (૯) રૂ. ૧૨૦૦ નો ગદીઆણો તો ૩ વાલનું શું ?
- (૧૦) રૂ. ૧૩૦૦ નો ગદીઆણો તો ૭ વાલનું શું ?
- (૧૧) રૂ. ૫૦૦૦ નો પૌંડ રંગ તો ૯ ઔંસનું શું ?
- (૧૨) રૂ. ૪૦૦ માં મૈલ મુસાફરી થાય તો ૧૦૦ ફાઈગનું શું ?
- (૧૩) તેર આને શેર તો ૩ અધોળનું શું ?
- (૧૪) સાત આને મળ તો ૧૫ શેરનું શું ?
- (૧૫) નવ આને બેડીયું તો ૨ મળનું શું ?
- (૧૬) પાંચ આનાનાં ૧૬ નારંગી તો ૭ નારંગીનું શું ?
- (૧૭) ૧૩ પૌંડના ૮૦ કાયલા તો ૧૦ હંદ્રવેટનું શું ?
- (૧૮) ૫૦૦ પૌંડમાં ૨ મૈલ તાર નખાય તો ૧ ફાઈગનું શું ?
- (૧૯) ૩ શીલીંગની પૌંડ ખાંડ મળે તો ૧ ઔંસનું શું ?

- (૨૦) ૨ શીર્ષીગની ઝોંસ લુકી મળે તો ૧ દ્રામનું થું ?
 [૨૧] રૂ. ૧)જાનું અઢી શેર તો ૧ મણનું થું ?
 (૨૨) રૂ. ૦૮નું અઘોળ તો ૧૧૧ શેરનું થું ?
 (૨૩) રૂ. ૨૧૧ શેરના ૩ પૈસા તો ૧ મણનું થું ?
 (૨૪) રૂ. ૦)જાનું અઘોળ તો રૂ. ૧)ના નું કેટલું ?
 (૨૫) રૂ. ૧નું ૧૧ શેર તો રૂ. ૦૮નું કેટલું ?
 (૨૬) રૂ. ૧ તો ૭ શેર ગોળ તો ૩ આનાનો કેટલો ?
 (૨૭) રૂ. ૧નું ૧૧ શેર ઘી તો રૂ. ૦૮નું કેટલું ?
 (૨૮) રૂ. ૧ તો ૨૭ શેર બાજરા તો ૯ આનાનો કેટલો ?
 (૨૯) ૩ પૈસાનું ૧૧૧ શેર તો મણ ૦૧ ને ૪ શેરનું થું ?
 (૩૦) રૂ. ૨૧૧ શેરના ૨ પૈસા તો ૭૧૧ મણનું થું ?
 (૩૧) રૂ. ૧૦૦નું બાજર રૂ. ૩ મળે તો રૂ. ૩૦૦નું કેટલું ?
 (૩૨) રૂ. ૨૦૦માં ૩૦૪ માણસો નમે તો ૩૮ માણસોને

થું અર્થ આવે ?

- (૩૩) રૂ. ૨૫નું બાજર રૂ. ૦)જા તો રૂ. ૪૦૦નું કેટલું ?
 (૩૪) રૂ. ૩૦૦નું ગજ તો ૧૧૧ તણનું થું ?
 (૩૫) રૂ. ૧૧૧ તણના રૂ. ૦)જા તો ૨૧૧ મણનું થું ?
 (૩૬) રૂ. ૨૦૦નાં હજાર તો રૂ. ૧૧૧ નાનું કેટલું ?
 (૩૭) રૂ. ૨૩૦૦ જાર તો ૧૧૧ મણનું થું ?
 (૩૮) રૂ. ૩૦૦ની ચુકો જમીન તો ૫ આના જમીનનું થું ?
 (૩૯) રૂ. ૦)જાનું ૨૧૧ શેર તો ૧૧૧ મણનું થું ?
 (૪૦) બે પૈસાનું ૨૧૧ શેર તો રૂ. ૧૧૧નું કેટલું ?
 (૪૧) બે વાલના રૂ. ૦૦)જા તો તોલનું થું ?

(૪૨) શ. ૭૩ ની ખાંડી તો ૧૧ મણનું થું ?

(૪૩) સ્થપ્તરના સીક્કામાં ૧૬ અક્ષર ગોઠવતાં ૩ આના બેસે તો ૭ અક્ષરનું થું ?

(૪૪) ૪ ખાટલાના પાયાનું કાચામણ ૯ આના લે તો ૫ પાયાનું થું ?

(૪૫) શ. ૨૧૧ની શેર મુસળી તો શ. ૨૧ની કેટલી આવે ?

૩૨ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો

તોલો ને વાલ	(ટ્રાય) પૌંડ ને રૂપિઆબાર
મણ ને સવાશેરી	બેડીયું ને મણ
ઠર નંગ ને ૧ નંગ	કળશી ને અધમણ
શેર ને ૧૧ રૂપિઆબાર	રૂપિઆ ને ૨ પૈસા

ભારે ઉપરથી હલકાની કીંમત.

- (૧) રૂપિઆથી અરધા આના.
- (૨) આનાથી અડધા ઉપઆના.
- (૩) પૌંડથી ૭૧ ગણા પેન્સ.
- (૪) શીલીંગથી દોઢ ગણા ફાર્દીંગ,

હલકા ઉપરથી ભારેની કીંમત.

- (૧) આના તેથી બમણા રૂપિઆ.
- (૨) પાંધથી ૬૬૧ લાગના રૂપિઆ,
- (૩) ફાર્દીંગથી ૮ ગણા પેન્સ.
- (૪) પૈસાથી અરધા રૂપિઆ.

મનોયત્ન ૩

- (૧) શ. ૧૧૧નું મણ તો ૧૧ શેરનું થું ?
- (૨) શ. ૧૭૧નું મણ તો ૩૧૧ શેરનું થું ?

- (૩) રા. ૧૨ાન્નું બેડીયું તો ૧ મણનું શું ?
- (૪) રા. ૨૮ાની કળશી તો ૦ા મણનું શું ?
- (૫) રા. ૨૯ાન્નું તોલો તો ૧ વાલનું શું ?
- (૬) રા. ૦ાન્નું શેર તો ૧ા રૂપિયાભારનું શું ?
- (૭) રા. ૪૦ાન્નું ૧ા મણનું શું ?
- (૮) રા. ૦ાન્નું ૧ા સવાશેર તો ૧ મણનું શું ?
- (૯) રા. ૧૦ાન્નું ૧ા રૂપિયાભાર તો ૧ શેરનું શું ?
- (૧૦) મણના રા. ૧ાન્ના તો બેડીયાનું શું ?
- (૧૧) અધમણના રા. ૦ાન્ના તો કળશીનું શું ?
- (૧૨) વાલના રા. ૦ા ૦ા તો તોલાનું શું ?
- [૧૩] એક દાડમના પાંચ પૈસા તો ૩૨ દાડમનું શું ?
- (૧૪) રા. ૧૯ા નું મણ તો ૩૮ા શેરનું શું ?
- (૧૫) રા. ૩૨ાન્નું તોલો તો રા. ૪)ના નું કેટલું ?
- (૧૬) વાલના રા. ૦ાન્ના તો રા. ૨ાન્નું કેટલું ?
- (૧૭) ૩ પૈસાનું સવાશેર તો રા. ૨ાનું કેટલું ?
- (૧૮) રા. ૧૮ા મણ તો રા. ૧)નાનું કેટલું ?
- (૧૯) વાલના રા. ૦ાન્ના તો ૧ા ગ-જા-વા-૧ા રતીનું શું ?
- (૨૦) રા. ૦)ના નું ૧ા મણ તો ૧ા બેડીયાનું શું ?
- (૨૧) રા. ૨૯ાનું વીધું તો ૧૨ા કાઠીનું શું ?
- (૨૨) હળરના રા. ૧૩) એસે તો રા. ૦ાન્નાનું કેટલું ?
- (૨૩) રા. ૧ાન્નું ગજ તો ૦ા તમ્બુનું શું ?
- (૨૪) ૨૫ શેરના રા. ૦ાન્ના તો ખાંડીનું શું ?
- (૨૫) રા. ૦ા નું ૫ા શેર તો રા. ૨૪નું કેટલું ?

- (૨૬) ૩૩૩ શેરના રૂ. ૦૮૫ તો ૩ મણનું થું ?
 (૨૭) રૂ. ૧૦૦ નું બ્યાજ રૂ. ૪ તો રૂ. ૩)૫ નું કેટલું ?
 (૨૮) રૂ. ૩)૫ નું બ્યાજ રૂ. ૦)૫ તો રૂ. ૧૦૦ નું બ્યા. થું ?
 (૨૯) રૂ. ૨૩૩ નું ટ્રાય પૌંડ માખણ મળે તો રૂપિયા-
 ભારતી થું ?

૬૪ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો.

મણ ને અઢી પાશર	રૂપિઆ ને પૈસા
તોલા ને ૦૩ વાલ	માધલ ને ૫ પોલ
મેડીયું ને ૦૩ મણ	૬૪ નંગ ને ૧ નંગ

ભારે ઉપરથી હલકાની કીંમત

- (૧) રૂપિઆ જેટલા જ પૈસા અથવા ૦૧ ગણા આના.
 (૨) આનાથી ૦૧ ગણા ઉપા આના.

હલકા ઉપરથી ભારેની કીંમત.

- (૧) આનાથી ૧ ચાર ગણા રૂપિઆ.
 (૨) જેટલા પૈસા તેટલા જ રૂપિઆ.

મનોચલ ૪.

- (૧) રૂ. ૪૮૩૩ નું મેડીયું તો ૦૩ મણનું થું ?
 (૨) રૂ. ૧૩૩૩ ની કળશી તો ૧૩૩ મણનું થું ?
 (૩) રૂ. ૦૮૫ ત્રી અધમણ તો મેડીયાનું થું ?
 (૪) ૧૦ શેરના રૂ. ૦)૫ તો મેડીયાનું થું ?
 (૫) ૩ પાછનું વાલ તો રૂ. ૧) નું કેટલું ?

- (૬) રૂ. ૬૫૫ નું ૨૫ વાલ તો ૫ તોલાનું થું ?
 (૭) શેરનો પોણા આનો તો રૂ. ૩ નું કેટલું ?
 (૮) ૪ પૈસાનું ૧૦ શેર તો રૂ. ૬ નું કેટલું ?
 (૯) રૂ. ૧૨૫૫ ગદીઆણો તો ૧ વાલ ને ૦૫૫ રતીનું થું ?
 (૧૦) ૬ પાઇનું પાંચશેર તો ૧૬ મણનું થું ?
 (૧૧) ૩ શેરના રૂ. ૦/૮ તો રૂ. ૮ નું કેટલું ?
 (૧૨) ૨૫ શેરના ૫ પસા તો ૦૫ બેડીયાનું થું ?
 (૧૩) એક પૈસાનાં ૪ કેળાં તો ૧ રૂ. નાં કેટલાં ?
 (૧૪) રૂ. ૩ નાં ૧૨૮ નંગ તો પોણા આનાનાં કેટલાં ?
 (૧૫) શેર ૩/૮ નાં રૂ. ૦/૮૫૫ તો કાથળાનું થું ?
 (૧૬) ૦૫૫ પૈસા આજ મેળવવા રૂ. ૩ રોકવા તો રૂ. ૦૫ આજ મેળવવા થું રોકવું ?
 (૧૭) પૈસાનું ૧૫ શેર તો ૨ મણનું થું ?
 (૧૮) શે. ૦૫૫ ના ૩ પૈસા ૧ મણનું થું ?
 (૧૯) મણના રૂ. ૧૩ બેસે તો શે. ૦૫૫ નું થું ?
 (૨૦) ગજ ૨૫૫ ૪ તસુના રૂ. ૩ તો ૨ તસુનું થું ?
 (૨૧) ૬ પૈસામાં ૧ દિવસ કામ કરે તો રૂ. ૬ માં કેટલા દિવસ કરે ?
 (૨૨) એક પાંડ વજનના ૪ સીલીંગ તો. ૦૫ ઝૌસનું થું ?
 (૨૩) ૪ પૈસાના ૬ તાવ તો ૩૨ કાગળનું થું ?
 (૨૪) ૧૬ બાના રૂ. ૪ તો ૩ રીમનું થું ?
 (૨૫) રૂ. ૦૫૫ મણ ૧૫૫ ૪ શેર તો ૧ શેરનું થું.

૨૫૬ ગુણોત્તર આવે એવાં ડાબકો.

બેડીયું અને પાંચશેરી	૩પીઆ અને ઉપઆના
પાંક અને દ્રામ	કળશી અને અઢીશેરી

ભારે ઉપરથી હલકાની કીંમત.

- (૧) ૩પીઆ જોટલા જ ઉપઆના
- (૨) આના જોટલાજ પર ઉપઆના

હલકા ઉપરથી ભારેની કીંમત.

- (૧) આનાથી ૧૬ ગણા ૩પીઆ
- (૨) પસાથી ૪ ગણા ૩પીઆ

મનોયત્ન ૫ મું.

- (૧) ૩ા. ૩૫) બેડીયું તો ૫ શેરનું થું ?
- (૨) ૮૪) કળશી તો ૭ા શેરનું થું ?
- (૩) ૧૧૨) બેડીયું તો ૧૨ા શેરનું થું ?
- (૪) ૩ા. ૨૩) કળશી તો ૨ા શેરનું થું ?
- (૫) ૨૫ શેરના ૩ા. ૦ા તો બેડીયાનું થું ?
- (૬) ૩ા. ૫૬) નો યુઠો તો ૦ા ચોરસ આનાનું થું ?
- (૭) ૩ા. ૩) નું ૧૬ શેર તો ૩ અધાળનું થું ?
- (૮) ૧૨ા શેરના ૧૦ પેસા તો કળશીનું થું ?
- (૯) ૩ા. ૮ા નું મણુ તો શેર ૦ા ત્ર નું થું ?
- (૧૦) શેરના ૨ આના તો ૨ા માણી ને ૨ મણુનું થું ?
- (૧૧) ૩ા. ૧૭) નું બેડીયું તો ૧ા મણુનું થું ?
- (૧૨) ૩ા. ૪૦ તોલો તો ૩ા. ૦) ત્રા નું ફેટું ?

(૧૩) પૌંડ ૧-૧-૪ મહિં ૪ માધ્યની મુસાફરી થાય તો ૨૧૧ પૌંડની મુસાફરીનું ખર્ચ શું બેસે ?

(૧૪) એક આઉસ દવાના ૨ ફાદીંગ બેસે તો ૨ પૌંડ દવાનું શું બેસે ?

(૧૫) રા. ૩૬ નું ભાર તો રા. ૦)ન નું કેટલું ?

(૧૬) રા. ૧)નું શેર ૧૧૧૧૬ ધી મળે તો ૬ મળનું શું ?

(૧૭) ૨૫૬ વાડકાના રા. ૩૪) બેસે તો ૬ વાડકાનું શું બેસે ?

(૧૮) શેર ૧૧૧૬ કેસરના રા. ૨૦ તો ૪ મળનું શું ?

(૧૯) ૨૫૬ રૂપીઆભાર રૂપું ગાળવાના રા. ૨૧૧ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆભારનું શું બેસે ?

[૨૦] રા. ૧૨ વ્યાજ મેળવવાને રા. ૨૫૬ જોઈએ તો પોણા આનો વ્યાજ મેળવવાને શું જોઈએ ?

વિભાગ ૨

૧૦ ગુણોત્તર આવે એવાં કોષ્ટકો.

હજાર અને સેંકડો

ચાંસડી અને રીમ

સેંકડો અને ૧૦ નંગ

રૂપીઓ અને ૧૦ દોકડા

મણ અને ૪ શેર

૧૦ નંગ અને ૧ નંગ.

ભારે ઉપરથી હલકાની કીમત.

(૧) રૂપીઆથી દસ ગણા દોકડા.

(૨) આનાથી દસ ગણી બદામ.

(૩) પૌંડથી બમણા શીલીંગ.

હાલકા ઉપરથી ભારેની કોંખત

- (૧) માનાથી અરધા રૂપીઆ ને બમણા આના.
- (૨) પૈસાથી ૨૫ ગણા આના.
- (૩) શીર્ષીમથી અરધા પૌડ.

મનોયત્ન ૬

- (૧) ૧. ૩૫૦ હજાર તો ૧૦૦ નંગનું થું ?
- (૨) ૨. ૫૦૦ હજાર તો ૩૦૦ નંગનું થું ?
- (૩) ૩. તેર આને હજાર તો ૧૦૦ નંગનું થું ?
- (૪) ૪. સાત આને હજાર તો ૭૦૦ નંગનું થું ?
- (૫) ૫. ૪ પૌંબી ગાંસડી કાગળ તો રીમનું થું ?
- (૬) ૬. ૧૩૫૫ પૌંબી ગાંસડી કાગળ તો ૭ રીમનું થું ?
- (૭) ૭. દસ જથ્થે ૩. ૪૦૦ મળે તો ૩ જથ્થે થું ?
- (૮) ૮. ૨૫૦ સેંકડો તો ૩૦ નંગનું થું ?
- (૯) ૯. ૪ શેરના ૩. ૫૦૦ તો ૧ મળ્યું થું ?
- (૧૦) ૧૦. ૧૩ પૈસાનાં ૧૦૦ લીંથું તો હજારનું થું ?
- (૧૧) ૧૧. ૪૫૦૦ મળ્યું તો ૧૨ શેરનું થું ?
- (૧૨) ૧૨. ૫ પૈસાનાં ૧૦ કેળાં તો ૧૦૦ નું થું ?
- (૧૩) ૧૩. ૮૨૫ ખાંડી તો ૨ મળ્યું થું ?
- (૧૪) ૧૪. ૩. ૪૦૦ રીમ કાગળ તો ૩ ગાંસડીનું થું ?
- (૧૫) ૧૫. ૩ શીર્ષીમમાં ૪ ગુંઠા જમીન મળેતો ૧ એકરનું થું ?
- (૧૬) ૧૬. ૨૦ ટીકીટનાં ૩. ૩૫૫ તો ૬ આનામાં કેટલી ટીકીટ આવે ?

- (૧૭) ૧૦ નંગના ૬ પૈસા તો બસેનું શું ?
 (૧૮) ૪ શેર ધઉં દળતાં ૫ પૈસા લે તો ૨ મળુનું શું ?
 (૧૯) ૩ દિવસના ૩. ૧૧૧ તો મહીનાનું શું ?
 (૨૦) ૧ માસ ૬ દિવસ એ વરસનો કેટલામો ભાગ છે ?

૨૪૦ ગુણોત્તર આવે એવાં કાગડાં

ગાદલી અને પાંચશેરી.

ભાર અને ૪ શેરી. (ભારના મળ ૨૪)

કપાશીઆનો ભાર ને ૧ શેર

રીમ અને ૨ કાગળ.

ભારે ઉપરથી હલકાની કીંમત.

૬ અને ૨૪૦ ના ગુણોત્તરમાં ૪૦ મા ભાગની કીંમત.

૮ અને ૨૪૦ ના ગુણોત્તરમાં ૩૦ મા ભાગની કીંમત.

૧૦ અને ૨૪૦	„	„	૨૪	„	„
૧૨ અને ૨૪૦	„	„	૨૦	„	„
૧૫ અને ૨૪૦	„	„	૧૬	„	„
૧૬ અને ૨૪૦	„	„	૧૫	„	„
૨૦ અને ૨૪૦	„	„	૧૨	„	„
૨૪ અને ૨૪૦	„	„	૧૦	„	„
૩૦ અને ૨૪૦	„	„	૮	„	„
૪૦ અને ૨૪૦	„	„	૬	„	„
૪૮ અને ૨૪૦	„	„	૫	„	„
૮૦ અને ૨૪૦	„	„	૩	„	„

હલકા ઉપરથી ભારેની કીંમત

- (૧) આનાથી ૧૫ ગણા રૂપીઆ.
 (૨) પેસાથી ૩૧૧ ગણા રૂપીઆ.
 (૩) પાછથી ૧૧ ગણા રૂપીઆ.
 (૪) શીર્ષીગથી ૧૨ ગણા પૌંડ
 (૫) પેન્સ તેટલાજ પૌંડ.

મનોયત્ન ૭

- (૧) રૂ. ૨૨૧૧ ગાલ્લી તો ૫ શેરતું શું ?
 (૨) રૂ. ૩૧૧૧ રીમ તો ૪ કાગળતું શું ?
 (૩) રૂ. ૦)૨ તું ૫ શેર તો ગાલ્લીતું શું ?
 (૪) રૂ. ૮૧૧ ની માણી તો ૨ શેરતું ?
 (૫) રૂ. ૫૧ રીમ તો ૮ કાગળતું શું ?
 (૬) ૫ શેરના રૂ. ૦)૨૧૧ તો ગાલ્લીતું શું ?
 (૭) ૨ શેરના રૂ. ૦)૨ તો માણીતું શું ?
 (૮) રૂ. ૨૮ ની ગાલ્લી તો રૂ. ૦૧૧૧૨ તું કેટલું ?
 (૯) રૂ. ૦)૨૧૧ તું ૧ શેર તો ૧ ખાંડી ને ૪ મળતું ?
 (૧૦) ૬ મળના રૂ. ૨૧૧૧ તો ૧ શેરતું શું ?
 (૧૧) ૨ પાછનો ૧ કાગળ તો ૧૦ ધાનું શું ?
 (૧૨) ૨૪૦ માણસો વચ્ચે ૫ મણ લાકુ જોષએ તો ૬ માણસ વચ્ચે કેટલો લાકુ જોષએ ?
 (૧૩) ૧૧૧ રીમના રૂ. ૨૧૧ તો ૬ તાવતું શું ?
 (૧૪) ૩ શેરના એક પેસો તો ૧૧૧ માણીતું શું ?

(૧૫) ૩ પેન્સમાં ૨ ખાલા આવે તો ૪૮૦ ગિલાણી થું બેસે ?

(૧૬) ૨ પાછનાં ૩ લીંબુ તો ૩૧. ૨૧૧ નાં કેટલાં લીંબુ આવે ?

૩૨૦ ગુણોત્તર આવં એવાં કેાખડેા

મળને નવટાંક
ખાંડીને ૨૧૧ શેરી
શેરને ૪ વાલ

કળશીને ૨ શેર
બેડીયુને ૪ શેર
મૈલને પોલ,

ભારે ઉપરથી હુલકાની કીંમત

- (૧) રૂપીઆથી ૫ મળી બદામં
- (૨) આનાથી ૫ મળી વિથાસી.
- (૩) પૌંડથી ૩ મળી કાદીંગ.

હુલકા ઉપરથી ભારેની કીંમત

- (૧) પૈસાથી ૫ મળી રૂપિઆ.
- (૨) આનાથી ૨૦ મળી રૂપિઆ.
- (૩) શાલીંગથી ૧૬ મળી પૌંડ

૪ અને ૩૨૦ ના ગુણોત્તરમાં	૮૦	મા ભાગની	કીંમત.
૮ અને ૩૨૦ ના ગુણોત્તરમાં	૪૦	મા ભાગની	કીંમત.
૧૦ અને ૩૨૦	૩૨	"	"
૧૬ અને ૩૨૦	૨૦	"	"
૨૦ અને ૩૨૦	૧૬	"	"
૩૨ અને ૩૨૦	૧૦	"	"
૪૦ અને ૩૨૦	૮	"	"
૮૦ અને ૩૨૦	૪ મા	"	"

મનોમલ ૮ મું.

- (૧) શ. ૭૦ નું મણુ તો શે ૦) નું થું ?
 (૨) શ. ૭૦ નું મણુ તો શે ૦) નું થું ?
 (૩) શ. ૫૦૦ નું મણુ તો શે ૦ નું થું ?
 (૪) શ. ૭૦ નું મણુ તો શે ૦) નું થું ?
 (૫) શ. ૧૦૦ નું મણુ તો શે ૦) નું થું ?
 (૬) શ. ૦) માં ૧ માછલ લઈ જાય તો ૧ પોલ જાંતર
 માપવાને થું બેસે ?

- (૭) શ. ૦) માં ૧ માછલ લઈ જાય તો ૧ પોલનું થું બાકું ?
 (૮) શ. ૮૦ નું બેડીયું તો ૪ શેરનું થું ?
 (૯) શ. ૧૪૯૦ નું શેર સાનું મળે તો ૪ વાલનું થું ?
 (૧૦) શ. ૪૦૦ નું શેર રૂપું તો શ. બારનું થું ?
 (૧૧) શ. ૫૦ ની ખાડી તો ૨૦ શેરનું થું ?
 (૧૨) ૩ પૈસાની એક નારંગી તો ૩૨૦ નારંગીનું થું ?
 (૧૩) દોઢ પૈસાનું શે. ૦) તો એક મણનું થું ?
 (૧૪) શ. ૦) નું ૪ શેર તો બેડીયાનું થું ?
 (૧૫) શ. ૦) નું ૨૦ શેર તો ખાડીનું થું ?
 (૧૬) ૪ કીર્તીગાં એક બેડ મોળાં કુઆવે તો ૩૨૦ બેડ
 મોળનું થું બેસે ?

- (૧૭) શ. ૨૦૦ નું મણુ તો ૫ રૂપીઆબારનું થું ?
 (૧૮) શ. ૧૬૦૦ નું બાજ શ. ૨૦ મણુ તો શ. ૫) નું
 દહીં બાજ થશે ?

(૧૯) ૮ વર્ષમાં રૂ. ૨૦૦ બચાવ્યા તો ૯ દિવસમાં શું બચે ?

(૨૦) રૂ. ૮ નું શેર તો ૦૧૧ અચ્છેરનું શું ?

વિભાગ ૩ નો.

મનોયત્ન ૬ મું.

(૧) ૩૪૮ માં દશક કેટલા ?

(૨) ૧૦૦ માંથી પાંચ પાંચ ઘટાડીને ૫ સુધી જાણો.

(૩) ૧૩૪૮ માં દરેક આંકડાની કીમત કહો.

(૪) ૫૨૮ માં ૪૧૨ મેળવો.

(૫) ૬૨૯ માંથી ૩૦૦ બાદ કરો.

(૬) ૪૬૧ સાત વખત લખીને તો કેટલા થાય ?

(૭) ૨૫૩ ને ૩ વડે ભાગો.

(૮) ૮૯૧ ને ૯ વડે ભાગો.

(૯) ૩૦૦૦ ને ૩૫ વડે ગુણો.

(૧૦) ૨૮ પચ્ચોળનાં જોડકાં કેટલાં થાય ?

(૧૧) ૯+૧૧+૧૫+૨૧+૨૯ નો સરવાળો કરો.

(૧૨) ૨૩ માં શું નાખું તો ૩૦ થાય ?

(૧૩) ૮૪ માં શું બળે તો ૧૦૦ થાય ?

(૧૪) ૧૭૧+૧૭૧+૧૭૧ એનો સરવાળો કરો.

(૧૫) દોઢ દશકો, સાડાચાર દશકો, સવાસાત દશકો મટી.

(૧૬) પોણાબસે, સાડાઆઠસે, સવાબારસે મટી.

(૧૭) સાડાચાર હજાર, સવાનવ હજાર, પોણાસતર હજાર માંડી બતાવો.

(૧૮) સવાળે લાખ, સાડાપાંચ લાખ, અને પોણીઅઠ્ઠાવીસ લાખ કેમ લખાય ?

(૧૯) ૧૭૫ હજાર કેમ મંડાય ? ૩૨૭ લાખ કેમ મંડાય ?

(૨૦) ૩૨૫ પોણું કેટલાં ? ૧૩૪ અઢીયું કેટલાં ? ૨૦૮ સવાયું કેટલાં ?

(૨૧) ૯ રૂપીઆની પાછ કેટલી ?

(૨૨) ૨૨ વારના ઇંચ કેટલા ?

(૨૩) ૩૫ મણના શેર કેટલા ?

(૨૪) ૩૪ પાંચશેરીની સવાશેરી કેટલી ?

(૨૫) ૨૭ રૂપીઆના આના કેટલા ?

(૨૬) ૨૧૬ કયા કયા ધડીઆમાં આવે છે ?

(૨૭) ૧૮૦ કયા કયા ધડીઆમાં આવે છે ?

(૨૮) ૧૧ સત્તાં, ૧૨ સત્તાં, તેર સત્તાં, ચૈદ્ર સત્તાં એમ ૪૦ સત્તાં સુધી બોલો.

(૨૯) ૧૩x૦૧, ૨૩x૦૧, ૩૩x૦૧, ૪૩x૦૧ એમ દશ દશ વધારી ૯૩x૦૧ સુધી બોલો.

(૩૦) ૨૨ પોણું=કેટલા પા કહેવાય ?

(૩૧) ૨૬ દોઢું=કેટલા અરધું કહેવાય ?

(૩૨) ૩૫ પા=કેટલા સવાયું કહેવાય ?

(૩૩) ૦૧ થી ૨૧૧ કેટલા ગણા કહેવાય ?

(૩૪) ૧૨ અઢીયું=કેટલા પા કહેવાય ?

(૩૫) ૨૦ ઝડીયું કેટલા ઝરડું કહેવાય ?

(૩૬) ૨૧. ઝાઝા જે કેટલા ઝાના કહેવાય ?

(૩૭) ૨૨. પાઝા જે કેટલા ઝાના કહેવાય ?

(૩૮) ૨૩. જ ની બેઝાનીઓ કરો.

(૩૯) ૨૪. ઝા ના ઝાના કરો.

(૪૦) ૨૫. ઝા ના ઢોઝ કેટલા થાય ?

(૪૧) ૨૬. ઢોઝના કેટલા રૂપીઆ થાય ?

(૪૨) ૨૭. ઢોઝના કેટલા રૂપીઆ થાય ?

(૪૩) ૨૮. ઝાનાના કેટલા ઢોઝ થાય ?

(૪૪) ૨૯. ઝાનાના કેટલા ઢોઝ થાય ?

(૪૫) ૩૦. પા ના કેટલા ઢોઝ થાય ?

(૪૬) ૩૧. ઢોઝના કેટલા ઝાના ?

(૪૭) ૩૨. ઢોઝના કેટલા ઝાના ?

(૪૮) ૩૩. ઢોઝ લેખું થાય છે તો તેનું ચલણી નાણું ?

(૪૯) ૩૪. ઢોઝ પાછા આપવા છે તો શું દેવું ?

(૫૦) ૩૫. ઝા ની બદલો કેટલી ?

(૫૧) ૩૬. ઝા ની બદલો કેટલી ?

(૫૨) ૩૭. બદલ દિશાળ પ્રમાણે બેણી નીકળે છે તો શું દેવું ?

(૫૩) લેખામાં ૨૧. ૧૨૦૦ ૧૩ ઢોઝ ૨૨ બદલ બવાળ
આપે તો એકંદર ચલણી નાણું શું થયું ?

(૫૪) શેરનો બીજો ભાગ, શેરનો ત્રીજો ભાગ, ચોથો ભાગ
પાંચમો ભાગ, છઠો ભાગ કેટલો કહેવાય ?

(૫૫) શેરનો ચાતમો ભાગ, આઠમો ભાગ, નવમો ભાગ

દશમો જામ કેટલો કહેવાય ?

(૫૬) પાંચ પૈસાનું શેર તો ૩ પૈસાનું કેટલું ?

(૫૭) ૯ પૈસાનું શેર તો ૭ પૈસાનું કેટલું ?

(૫૮) ૬ આનાનું શેર તો રૂ. ૧ નું કેટલું ?

(૫૯) ૬ પૈસાનું શેર તો રૂ. ૧ નું કેટલું આવે ?

(૬૦) ૧૦ પૈસાનું શેર તો રૂ. ૦૫ નું કેટલું આવે ?

(૬૧) ૩ આનાનું મણુ તો ૨ રૂપીઆનું કેટલું ?

(૬૨) તેર આનામાં શું ઉમેરીએ તો રૂ. ૨ થાય ?

(૬૩) મણુ ૦૫ ૭ એ ૧૫ મણુમાં કેટલું ઓછું.

(૬૪) બાર અધોળ કેસર ૩૦ દેવસ્થાનમાં વહેવત્તા દરેક કેસરે કેટલું આપવું ?

(૬૫) ૩૫×૩૫; ૧૦૫×૧૦૫, કેટલા થાય ?

(૬૬) ૭૮ રૂપીઆ વર્ષના પગાર તો ૫ માસનું શું ?

(૬૭) રૂ. ૦૮૫૫ નો તોલો ૨ માસનું શું ?

(૬૮) રૂ. ૧૮૦ નું ૧૫ શેર તો રૂ. ૦૮૫૫ નું કેટલું ?

(૬૯) ૨૫ ખાંડીના રૂ. ૫૪૫૫૫ તો રૂ. ૪૫૫૫ નું કેટલું ?

(૭૦) એ માસનું રૂ. ૩૪ બાજ તો ૫ દિવસનું કેટલું ?

(૭૧) રૂ. ૫૫ મજ બનાત તો ૧૫ મજ ને ૨ તસનું શું ?

(૭૨) રૂ. ૭૧ નાં બાર કાલાં તો રૂ. ૧૩૫ નાં કેટલાં ?

(૭૩) ૧૫ કળશીના રૂ. ૧૩૫ એસે તો રૂ. ૨૫૫૫ નું કેટલું આવે ?

(૭૪) એક કામળનો ૦૫ પૈસો તો ૩ પા ને ૨ કામળનું શું ?

(૭૫) ૪ મહીનાનું રૂ. ૧૫૫ બાજ તો ૫ દિવસનું કેટલું ?

- (૭૬) ૩. ૧૩૧ નો મહીઆણો તો ૧ રતીનું શું ?
 (૭૭) ૨૧ શેરના ૩. ૦)ત્રા તો ૩ મણનું શું ?
 (૭૮) ૧૧ વસા જમીનનું મણોત ૩. ૫૧ તો ૩ વીધાનું શું ?
 (૭૯) ૧૧ શેરના ૩. ૦૧ તો ૧૧ મણનું શું ?
 (૮૦) ૫ ભારના ૩. ૪૦૦) તો ૦૧ મણનું શું ?
 (૮૧) ૩. ૨૨૧ નો તોલો તો ૧ રતીનું શું ?
 (૮૨) ૩. ૧૩૦ એ ભાર તો ૦૧ મણનું શું ?
 (૮૩) ૩. ૩ એ ૧ ગજ તો ૦૧ તસુનું શું ?
 (૮૪) ૩. ૦૧૩ નું રોજ તો ૩ માસ ને ૬ દિવસનું શું ?
 (૮૫) ૭ પાછનું ૫ શેર તો ૩. ૩૧ નું કેટલું ?
 (૮૬) ૩. ૭૧ ની ફાડી તો ૩ નંગનું શું ?
 (૮૭) ૩. ૫૬૧ ની ખાંડી ને ૨૧ મણ બાજરો તો ૩. ૧૧ નો કેટલો ?
 (૮૮) ૩૧ મણના ૩. ૫૧ એસ તો ૧ ખાંડીનું શું.
 (૮૯) ૩. ૨૬૨૧ નું વીધું તો ૩૧૧ વીધા ૨૧ વસા ને ૫ મકીનું શું.
 (૯૦) ૩. ૦)ત્રાના ધા કાગળ તો રીમનું શું.
 (૯૧) ૩. ૯૫) ના ટન કોલસા તો ૪ હંદ્રવેટનું શું ?
 (૯૨) ૩. ૦૦૧ નું હંદ્રવેટ તો ૧૧ ટનનું શું ?
 (૯૩) ૨ રૂપીઆભારના ૩. ૦૧ તો ૫ શેરનું શું ?
 (૯૪) ૩. ૫૧૧ માં ૪૦ દિવસ કામ કરવું તો ૧૩ દિવસનું શું મળે ?
 (૯૫) ૩. ૨૬૧ નું ૧ શેર કેસર તો ૩. ૦૧૧ નું કેટલું ?
 (૯૬) ૩ શેરના ૩.૨૧૧ તો ૩ મણનું શું ?

- (૯૭) રૂ. ૧૨૧નાં હજાર તો ૨૫ નંગનું થું ?
- (૯૮) રૂ. ૩૦નાં ૧૨૦ નંગ તો રૂ. ૦નાં કેટલા ?
- (૯૯) રૂ. ૪૦ એક ફર્નિચરનું બાકું તો ૬ પોલનું થું ?
- (૧૦૦) રૂ. ૩૨૧ એ ૨૧૧ ગદીઆણા તો ૫ વાલનું ?
- (૧૦૧) રૂ. ૪૧નાં હજાર તો ૧૨૦ નંગનું થું ?
- (૧૦૨) રૂ. ૦૧૧નાં એક સ્લેટ તો ૧૦૦ સ્લેટનું થું ?
- (૧૦૩) રૂ. ૪૧૧ સેકડો તો ૫૨ નંગનું થું ?
- (૧૦૪) ૩ માસ ૧૦ દિવસનું વ્યાજ રૂ. ૨૭ થાય તો ૮ મહીનાનું કેટલું થાય ?
- (૧૦૫) રૂ. ૨૧ મહા દુધના રૂ. ૬ એસે તો ૭ શેરનું થું ?
- (૧૦૬) રૂ. ૮૨૧ના ગાલ્લી ઘઉં તો ૩ મહાનું થું ?
- (૧૦૭) રાજના રૂ. ૧૧૧ તો માસિક પગાર થું ?
- (૧૦૮) મહીનાનું વ્યાજ રૂ. ૧૮ થાય તો ૬ દિવસનું કેટલું ?
- (૧૦૯) ૭૧ શેર ધીના રૂ. ૭ એસે તો ૦૧ શેરનું થું ?
- (૧૧૦) રૂ. ૩૧૧ના રૂ. ૩૧૧ તો ૧૧ નંગનું થું ?
- (૧૧૧) રૂ. ૧૪૨૧ એ બાર તો ૮ શેરનું થું ?
- (૧૧૨) રૂ. ૪૩૧નું ૩ મહા તો ૧ શેરનું થું ?
- (૧૧૩) રૂ. ૦૧૧નું ૩ શેર શાક તો ૬ મહાનું થું ?
- (૧૧૪) એ પૈસામાં ૫ શેર કાલાં ફાલે તો ૧૫ મહાનું થું ?
- (૧૧૫) રાજની ૭ પાઈ બચે તો વર્ષનું થું બચે ?
- (૧૧૬) રૂ. ૧૮૦નું વર્ષ તો ૩ દિવસનું થું ?
- (૧૧૭) ૪ દિવસમાં રૂ. ૦૧૧૧ બચાવું તો ૪ વર્ષમાં કેટલું બચાવાય ?

(૧૧૮) પાંચ પાછના શેર મુળા તો ૬ મણનું થું ?

(૧૧૯) ર. ૧૦) માં ૩૦ ડઝન પેન આવે તો ર. ૦) ની કેટલી ?

(૧૨૦) ર. ડાઝની ગ્રીસ પેનસીલ તો ૪ ડઝનનું થું ?

(૧૨૧) ર. ૭૬૧ ના ટાંક મોતી મળે તો ૭ રતીનું થું ?

[૨૨૨] ૧૧૧ તોલા સોનાના ર. ૩૩ એસે તો રા. ૦૧૧૧ કેટલું ?

(૧૨૩) ર. ૦૨ પાછનું ૧ રતી તો ૨૧૧ તોલાનું થું ?

(૧૨૪) ૩ શેરના રા. ૨૧૧૧ તો ૨ અધોળનું થું ?

(૧૨૫) રાજના ૨૧૧ આવના પગાર મળે તો ૩ માસને ૬ દિવસનું થું ?

(૧૨૬) ર. ૧૩૧૧ એ રીમ તો ૭ ધાનું થું ?

(૧૨૭) રા. ૩૧ ની શેર એલચી મળે તો ૭૧૧ રૂપી-આભારનું થું ?

(૧૨૮) ર. ૩૧૧ હળર તો ૨૭૦ નંબનું થું ?

(૧૨૯) ર. ૦૧૧ ૪ શ્રીફળ તો ૧૦૦નું થું ?

(૧૩૦) ૩ મણ પીંચીના રા. ૧૧૧ એસે તો ૦૧૧ અ-ભીનું થું ?

(૧૩૧) ૩ દિવસનું રા. ૨૧૧૧૧ અર્થ તો ૧ વર્ષનું થું ?

(૧૩૨) ૧ વાલ સોનાના રા. ૦૧૧૧૧ તો ૨૧૧૧ તોલાનું થું ?

(૧૩૩) ૩ પેસે તોલું બેર મળે તો ૧૧૧ ગાભીનું થું ?

(૧૩૪) રાજનો ર. ૧૧ કમાઈ તો વર્ષ છાડે રા. ૪૪)

નવા વવાને રાજ કેટલું અર્થ કરવું ?

- (૧૩૫) જા પૌંનું ૧ા દન તો ૩ા હંદ્રવેતનું થું ?
 (૧૩૬) ૧ા મણના ૩. ૪ાનુ ૩. તો ૧૧૧ માં કેટલું આવે ?
 (૧૩૭) ૩. ૩ાાનું ૩ શેર તો શે. ૦) નું થું એસે ?
 (૧૩૮) ૩. ૪ા નું ગજ તો ૦ તસુનું થું ?
 (૧૩૯) ૦ાા શેરના ૩. ૦નુ એસે તો ૧ા મણનું થું ?
 (૧૪૦) નવટાંકના ૩. ૦) નુ તો ૧૫ શેરનું થું ?
 (૧૪૧) ૮ પાઇની ૩ દીવાસળાની પેટી તો ૩. ૪ ની કેટલી ?
 (૧૪૨) ૧ા શેરના ૩. ૦ા નુ તો ૧ા મણનું થું ?
 (૧૪૩) ૩. ૧૪) નાં ૯૦ નંગ તો રાના નાં કેટલાં ?
 (૧૪૪) ૪ મણના ૩. ૧) ના તો બેડીયાનું થું ?
 (૧૪૫) ૩ મણનાં ૩. ૩ાાનુ તો એક શેરનું થું ?
 (૧૪૬) ગજના ૩. ૨ા તો ૩. ૦ા નું કેટલું ?
 (૧૪૭) ૩. ૨૯ા નો તોલો તો ૪ વાલનું થું ?
 (૧૪૮) ૩ વાલના ૩. ૨ાાનુ તો પોણા તોલાનું થું ?
 (૧૪૯) ૭ તસુના ૩. ૦ા ના તો ૨ ગજ ને ૨ તસુનું થું ?
 (૧૫૦) ૩. ૧૨ા નો સેંકડો તો ૩. ૧ નાં કેટલાં નંગ ?
 (૧૫૧) ૩. ૨ાાાના ના ૨૫ નંગ તો ૨ સેંકડાનું થું ?
 (૧૫૨) ૩. ૩ાનુ શેર તો શે. ૦) નું થું ?
 (૧૫૩) ૩. ૫) નું મણ તો જા શેરનું થું ?
 (૧૫૪) ૩. ૮ા એકર તો ૫ ગુઠાનું થું ?
 (૧૫૫) બારના ૩. ૨૫ા તો ૩ મણનું થું ?
 (૧૫૬) ૩. જા ના બાર તો ૩. ૦ાાાના નું કેટલું ?

(૧૫૭) ર ડઝનના ર. ૦૦૦૦ તો ર. ૯)ના નાં કેટલા નંબ ?

(૧૫૮) ર. ૩૦૦ નું ધુટ તો ૧૦૦ ઈંચનું થું ?

(૧૫૯) ર. ૫૬૧ નો મહીનો તો ર. ૩૦૦ માં કેટલા દિવસ રહેવું ?

(૧૬૦) ર. ૧૬૦૦૦ નો મહીનો તો ૭ દિવસનું થું ?

(૧૬૧) શે. ૦)ના અધોળના ર. ૦)ના તો ૩ શેરનું થું ?

(૧૬૨) ર. ૪૫ નું વર્ષ તો ૦૦૦ મહીનાનું થું ?

(૧૬૩) ર. ૦૦ નું શેર તો અધોળનું થું ?

(૧૬૪) ર. ૦૦ નું શેર તો ર. ૦)ના કેટલું ?

(૧૬૫) ર. ૧૦૦૦ તો ૨ વાલનું થું ?

(૧૬૬) ર. ૧૦૦૦ નો સેંકડો તો ર. ૧૦૦ નાં કેટલાં નંબ.

(૧૬૭) ર. ૧૨૦૦ ગ્રાસ તો ૯ નંબનું થું ?

(૧૬૮) ર. ૧૬૧ કોમળો તો ૧૨૦૦ શેરનું થું ?

(૧૬૯) ર. ૬૨૦૦૦ હજાર તો ર. ૩૦૦૦૦ નાં કેટલાં નંબ.

(૧૭૦) ર. ૪૦૦૦ નું ૩૦૦ ગજ તો ર. ૦૦૦૦૦ નું કેટલું ?

(૧૭૧) ર. ૧૦૦ ના ૮ નંબ તો ર. ૦૦૦ નાં કેટલાં નંબ.

(૧૭૨) ર. ૨૦ માસો તો રતીનું થું ?

(૧૭૩) શેરના ર. ૦)ના તો શેર ૧૦૦ નું થું ?

(૧૭૪) ર. ૦૦ એક શેર ૭૨ તો ૫ અધોળનું થું ?

(૧૭૫) ર. ૦૦૦ શેર તો ર. ૦૦૦૦ નું કેટલું ?

(૧૭૬) ૧૦૦ શેર કુખના ૦)ના તો ૧ પૈસાનું કેટલું ?

(૧૭૭) દોઢ પાણી ૫ પાણી તો ૫ આનાનું કેટલું ?

(૧૭૮) ૩. ૭)નું મણુ તો ૩. વાજા નું કેટલું ?

(૧૭૯) મણુ મરચાના ૩. ૧)ના એસે તો ૩. શાજાના ના કેટલા આવે ?

(૧૮૦) નવટાંકતો ૩. ૦) ન તો ૩. ૨) નાં કેટલું આવે ?

(૧૮૧) ૩૫ પેસાનું ૭ શેર મળે તો ૩. વાન નું કેટલું ?

(૧૮૨) ૧૫ ઝાસ દવાની કિંમત ૧૫ શીલીંગ એસે તો પૈકી ૧ ને ૪ શીલીંગની કેટલી આવે ?

(૧૮૩) ૩. ૧૨૫ એ બારતો ૪૫ મણુનું થું ?

(૧૮૪) ૩. ૧૫૫૫ હજાર તો ૧૨૮ નંમણુ થું ?

(૧૮૫) ૩. ૩૫ નું શેર તો અધોળનું થું ?

(૧૮૬) ૩. ૧૪ કળશી તો ૪ મણુનું થું ?

(૧૮૭) ૧૫ પેસાનું વાલ તો મહીઆણુનું થું ?

(૧૮૮) ૩૫૫ શેરના ૩. વાજા તો ૧ મણુનું થું

(૧૮૯) એક રૂપીઆનું ૧૨ શેર તો ૦૫ શેરનું થું ?

(૧૯૦) ૩. ૦૫૫ વાલ તો ૧૫ તોલાનું થું ?

(૧૯૧) ૩. ૦)ના ૨ પાછનું ૨૫ શેર તો ૦૫ શેરનું થું ?

(૧૯૨) મણુ અધોળના ૩. ૦) ન તો ૬ શેરનું થું ?

(૧૯૩) ૩. ૦)નું ૧૦૫ શેર તો ૩. ૦૫ નું કેટલું ?

(૧૯૪) ૩. ૫૫૫ નું મણુ તો ૩. ૦)ના નું કેટલું ?

(૧૯૫) અધોળનો ૩. ૫ તો ૩. ૧૫૫ નું કેટલું ?

(૧૯૬) ૩. ૧૫૫ કળશી તો ૩. ૧)ના ૧૫ પાછનું કેટલું ?

(૧૯૭) ૩. ૪૨ નું વર્ષ તો ૦૫૫ મહીઆણુ થું ?

(૧૯૮) રૂ. ૧૧૧ મહીનો તો રૂ. ૨૧૧ માં કેટલા દિવસ રહેયું.

(૧૯૯) જા તમુના રૂ. ૦૦૧૧ તો ૩ મળતું થું ?

(૨૦૦) રૂ. ૩૫ સેકેડો તો ૨૬ નંગતું થું ?

(૨૦૧) રૂપીઆનું ૨૧૧ શેર તો ખાંડીનું થું ?

(૨૦૨) રૂ. ૫૦ નું ૫ ખાંડી તો ૧૦૧૧ મળતું થું ?

(૨૦૩) ૯ વરસના ૧૬૨ રૂપીઆ તો ૬ માસનું થું ?

(૨૦૪) ૯ કામળના ૬ પૈસા તો રૂપીઆના કેટલા ?

(૨૦૫) ૪૦ નારંગીના રૂ. ૦૧૧૧ તો ૭૧ રૂ. ની કેટલી ?

(૨૦૬) નવટાંક મીંજના રૂ. ૦૧૧૧ તો ૨ શેરનું થું ?

(૨૦૭) રૂ. ૦૧૧ નું શેર તો રૂ. ૪૧૧ નું કેટલું ?

(૨૦૮) રૂપીઆની ૨૧૧૧ શેર ખાંડ તો શે. ૦૧૧૧ નું બેસે ?

(૨૦૯) સ્તીના રૂ. ૦૧૧ તો ૩ માસાનું થું ?

(૨૧૦) ૧૧ પૈડામાં ૨ આંઉચ દવા મળે તો પૈડા દવાનું થું ?

(૨૧૧) રૂ. ૧૧૧૧ નું શેર તો ૭૧ રૂપીઆનારનું થું ?

(૨૧૨) રૂ. ૧૧૧ના ૧૬ વાડકા તો ૭ વાડકાનું થું ?

(૨૧૩) સાત આને મળુ તો ૧૫ શેરનું થું ?

(૨૧૪) ૧૩ પૈડામાં ૮૧ કાયલા મળે તો ૧૧ હંદવેટનું થું ?

(૨૧૫) રૂ. ૧) નો ૨૭ શેર બાબરો તો ૫ આનાનો કેટલો ?

(૨૧૬) જા તમુના રૂ. ૦૧૧૧ તો ૨૧૧ મળતું થું ?

(૨૧૭) રૂ. ૩૧૧ ની થુઠો જમીન તો ૫આના જમીનનું થું ?

(૨૧૮) બે પૈસાનું ૨૧૧ શેર તો રૂ. ૧૧૧ નું કેટલું ?

(૨૧૯) ૩. ૨૯૧૧ તોલો તો ૧ વાલનું થું ?

(૨૨૦) ૩૨ બજના ૩. ૪૦૧૧ તો ૧ બજનું થું ?

(૨૨૧) ૩ પૈસાનું ૧૧ શેર તો ૩. ૨૧ નું કેટલું ?

(૨૨૨) ૩. ૨૬૧૧ નું વોલું તો ૧૨૧૧ કાઠીનું થું ?

(૨૨૩) ૩. ૧૧૧૧ નું ગજ તો ૧૧૧૧ તમ્બનું થું ?

(૨૨૪) ૩. ૧૦૦) નું બાજ ૪) ૩. મળે તો ૩. ૩) નું કેટલું ?

(૨૨૫) ૩. ૨૧૧ નું (ટ્રાય) પૈડ માખણ મળે તો ૩૫૧૧-
ભારતું થું ?

(૨૨૬) ૩. ૪૮૧૧ નું બેડીયું તો ૧૧ મળનું થું ?

(૨૨૭) ૩ પાછનું વાલ તો ૩. ૧) નું કેટલું ?

(૨૨૮) ૩. ૧૨૧૧ ગઢીઆણો તો ૧ વાલ ૧૧૧૧ સ્તીનું થું ?

(૨૨૯) શે. ૧૧૧ ના ૩ પૈસા તો ૧ મળનું થું ?

(૨૩૦) ૧૬ ધા ના ૪ ૩૫૧૧ તો ૩ રીમનું થું ?

(૨૩૧) ૩. ૮૪૧૧ કળશી તો ૧૧ શેરનું થું ?

(૨૩૨) ૧૨૧૧ શેરના ૧૦ પૈસા તો કળશીનું થું ?

(૨૩૩) શેરના ૨ આના તો ૨૧ માણી ને ૨ મળનું થું ?

(૨૩૪) ૩. ૪૦ એ તોલો તો ૩. ૦) ૧૧૧ નું કેટલું ?

(૨૩૫) ૨૫૬ ૩૫૧૧ભાર ૩૫૧ ગાળવાના ૩. ૨૧ બેસે તો
હસ ૩૫૧૧ભારતું થું બેસે ?

(૨૩૬) ૩. ૩૧૧ નું હજાર તો ૧૦૦ નંબનું થું ?

(૨૩૭) તેર આને હજાર તો ૧૦૦ નંગનું થું ?

(૨૩૮) ૧ ઠાઠ પોંકના માંસડી કમળ તો ૭ રીમનું થું ?

(૨૩૯) ૩ શીર્ષીગમાં ૪ થુંકા જમીન મળે તો ૧ એકરનું થું ?

(૨૪૦) ૨૦ દીકીટના ૧. ઠાઠ એસે તો ૬ આનામાં કેટલી દીકીટ આવે ?

(૨૪૧) ૧૧. ૩૨૧ ની ગાલ્લી તો ૫ ફેરનું થું ?

(૨૪૨) ૨ ફેરના એ આના તો માણીનું થું ?

(૨૪૩) ૬ મણના ૧. ૨૧૧ તો ૧ ફેરનું થું ?

(૨૪૪) ૨૪૦ માણસ વચ્ચે ૫ મણ લાકુ જોઈએ તો ૬ માણસ વચ્ચે કેટલો જોઈએ ?

(૨૪૫) ૩ ફેરનો એક પેસો તો ૧૧૧ મણનું થું ?

(૨૪૬) ૧. ૭૧૧ નું મણ તો સે. ૦)નું થું ?

(૨૪૭) ૧. ૦૧૧ માં માઈસ લઈ જાય તો ૩ પોલનું થું લાકું ?

(૨૪૮) ૧. ૦૧૧ નું ફેર તો બેડીયાનું થું ?

(૨૪૯) ફોટ પેસાનું નવટાંક તો ૧ મણનું થું ?

(૨૫૦) ૧. ૧૬૦૦) નું બ્યાજ ૧. ૨૦ થયું તો ૧. ૫) નું કેટલું બ્યાજ થશે ?

વિભાગ ૪ થો

કેસડા

(૧) આવો પંડ્યાજી આવો પાન એક પાછનાં દશ પાન તો
૧૦) રૂપીઆમાં કેટલા પાન. ?

(૨) પંદર મણનો પાણો, ઉપર બેઠો ભાણો, રાજ અધીણ
કાપે તો કેટલા દહાડે કપાઈ રહે ?

(૩) એક વડ. તેને ૯ થડ. એકેક થડે નવનવ ડાળો, ડાળે
ડાળે નવ નવ બગ, તેના કુલ કેટલાં પગ ?

(૪) એક ખાડમાં સો પાડ, એકેક પાડ પર સો-સો બગ,
તેના કુલ કેટલા પગ. ?

(૫) દશ ઘર બાંધ્યા જોડાજોડ, નરનારીનાં પૂર્યાં કોડ, એકેક
ઘરના બળ્લે કરા દશ ઘરના કુલ કેટલા કરા ?

(૬) પટેલ પટલાણી બે, રાટલા મૂક્યાં ત્રણ, કાપકૂપ કર્યાં વિના
સરખા વહેંચી આપો.

(૭) બાપા બેટી લાડકી ફાફળ માગે ચાર હાટે હાટે ચોગણા
આઠ હાટે લેનાર.

(૮) કઈ સંખ્યાને ૨ થી અનુક્રમે ૧૦ સુધી ભાગતાં દરેક
ભાગાકારમાં એકેક વધે અને ૧૧ ભાગતાં કાંઈ પણ ન વધે.

(૯) એક બાગમાં એક કાઠીઓ ગયો. તેની વચમાં સાત
ચોકીઓ હતી. તે દરેક ચોકીવાળા સાથે એવો ઠરાવ કર્યો કે
બગીચામાંથી જોટલાં ફળ લાવું તેમાંથી અરધો અરધ ચોકીદારને
આપો તેની પાસેથી એક પાછું લઈ લેવું, એમ સરત પ્રમાણે

આવતાં છેવટે તેની પાસે એ ફળ રહ્યાં તો બગીચામાં કેટલાં લીધેલાં.

(૧૦) ૩થી બમણો ગોળ, અને ૩થી અર્ધ ગણું લી આવે છે. તો પાંચ શેર ૩ માંથી પાંચ શેર બાર લાવો.

(૧૧) એક મણ લોદામાંથી એવા ચાર કાટલાં બનાવો કે તે વડે ૧ શેરથી ૪૦ શેર સુધી તોળી શકાય.

(૧૨) એક મોતીની માળા છે. તેમાંથી બધાં દાણા ગણતાં ૧ વધે છે. ત્રણ ત્રણ દાણા ગણતાં ૨ વધે છે, ચાર ચાર દાણા ગણતાં ૩ વધે છે, પાંચ પાંચ ગણતાં ૪ વધે છે, છ છ ગણતાં ૫ વધે છે. અને સાત સાત ગણતાં કાંઈ વધતું નથી. તો કેટલાં મોતી હશે ?

(૧૩) ૩ પૈસાનાં એક શેર કારેલાં અને એક પૈસાના ત્રણ શેર મુળા મળે છે તો ૯ પૈસાના ૯ શેર લાવો.

(૧૪) બે હાથ લાંબુ અને બે હાથ પહોળું એવું પાટીઉં છે. તેમાંથી એક હાથ પહોળું ને એક હાથ લાંબું એવા સરખા ચાર ચોરસ કકડા કાપવાની મજૂરી રૂ. ૧) પડે તો ફક્ત એવો એક જ કકડો બુદો પાડવો હોય તો શું બેસે ?

(૧૫) એક માણસ કેટલુંક તેલ લઈ હનુમાનજીને ચડાવા નીકળ્યો. પહેલા હનુમાનજીને ૧ શેર તેલ ચડાવ્યું. પછી જે બાકી રહ્યું તેનું બમણું કરી બીજા હનુમાનને પ્રથમના જેટલું જ ચડાવ્યું. એમ ચાર હનુમાનને ચડાવતાં છેવટે કાંઈ રહ્યું નહિ તો, તે બોજામાં બોધું કેટલું તેલ લઈ નીકળ્યો હશે ?

(૧૬) મારી પાસે ૧૧ શેર બરશી છે. મારા મિત્ર પાસે ૦૧૧ શેર બરશી છે. અમે નાસ્તો કરતાં હતા તેમાં ત્રીજો મીત્ર બહુએ તેણે અમને ૩૧. ૦૧ આપ્યો તો અમારે બન્નેએ કેટકેટલું રાખવું ?

(૧૭) કંઈ સંખ્યાને ૯ ગુણીએ તો નવ એકડા આવે ?

(૧૮) દસ ઝાડને ચાર હારમાં એવી રીતે વાવો કે દરેક હારમાં ચાર ચાર વરતાય.

(૧૯) એક છોકરે બીજા છોકરાને કહ્યું કે જો તું મને એક રૂપિયો આપે તો આપણે બન્ને સરખા થઈએ, ત્યારે બીજાએ કહ્યું કે જો તું મને એક રૂપિયો આપે તો હું તારા કરતાં સત્તર ગણો થઈ ત્યારે બન્ને પાસે પ્રથમ કેટ કેટલા રૂપિયા હશે ?

(૨૦) ૩૧. ૦૧૧૧૧૧૧ શેર ઘી છે અને ૩૧. ૦૧ નો શેર જાળ છે તો તેઓ ઝોઝામાં ઝોઝું કેટલા શેર બદલ બદલ કરે તો બન્ને ને સાદું વળી રહે ?

(૨૧) એક ત્રાજવામાં ત્રણ રૂપિયાભારનો ધડો છે. ધડાની તરફ શેર મૂકી મને સાકર આપી તો તે સાકર ખરા તોલ પ્રમાણે કેટલી ઝોઝી કહેવાય ?

(૨૨) યુનીલાલે અભેચંદના ૩૧. ૨૦૦) ત્રણ માસ વાપમાં તો તેના બહલામાં અભેચંદે યુનિલાલના ૩૧ ૫૦ કેટલા માસ રાખવા ?

(૨૩) મારી પાસે ૩૧. ૧૦૦) છે તેની સાત ઢમલી એવી કરે કે તેમાંથી એકથી સો સુધી ગમે તેટલા રૂપિયા માગે તો આપે આખી જોકડી આપી શકાય

(૨૪) એક સ્ત્રી એક આદમની પાછળ ચાલી જાય છે. તેને બીજી સ્ત્રીએ પૂછ્યું કે આ તમારે શું સગા થાય ત્યારે તે કહે કે આમલાની મા મારા સસરાની સાસુ. તો તે બે શું સગા થાય ?

(૨૫) બાર હાથ માદરપાદમાંથી બાર રૂમાલ કરવા છે. તો અડધે હાથ ભરીને કાપી લેતાં કેટલા કાપ મૂકવા પડશે ?

(૨૬) એક ગરોળીને સો વાર ચડવું છે તે દિવસે દસ વાર ચડે છે અને રાત્રે ૪ વાર નીચે ઉતરે છે તો કેટલા દહાડે ચડી રહેશે ?

(૨૭) તમારી પાસે એક પૈસા છે તે ઉપરથી એક કુટુંબ માપ શી રીતે બનાવો.

(૨૮) સોની પાસે ચોરસી તૈયાર કરાવી તેને કાટિ તોળતાં ૧૨ મદીઆણા ૩ વાલને ૨ રતી થઈ બીજી તરફ ફેરવીને તોળાવી તો ૧૨ મદીઆણા ૩ વાલને ૧ રતી થઈ તો નક્કી તોલ કેટલો ?

(૨૯) રૂપીઆનું ૪ શેર લેખે ઘી લાવી ૩ શેર લેખે વેચ્યું ને બીજી વખત રૂપીઆનું ૩ શેર લેખે લાવી ૪ શેર લેખે વેચ્યું તો તેને શું નફો નુકસાન થયું કહેવાય ?

(૩૦) વેપારીને ત્યાંથી બે મણુ ધઉં લેવા છે. ત્રાજવામાં ધડો હોય અથવા દાંડી ખોટી હોય એવો વહેમ પડે તો આપણે શી રીતે તોળાવવા ?

(૩૧) મેતો મેતી મણુનો બાર
બે હોય અધમણુનો બાર
હોડી ઝીલે મણુને બાર
તેને ઉતારો પેલે પાર

(૩૨) મારા બાપના નામના અક્ષરનો સરવાળો તેર થાય છે તો તેમનું નામ શું હશે ?

(૩૩) ૩ ટકા લેખે રૂ. ૧૨૦૦નું ૫ વરસનું બ્યાજ શું થાય ?

(૩૪) દોઢ પૈસા લેખે રૂ. ૩૦૦નું ૭ માસનું બ્યાજ શું થાય ?

(૩૫) વહાલામાં વહાલું શું ? લાંબામાં લાંબું શું ? ખારામાં ખારું શું ? મીઠામાં મીઠું શું ? કડવામાં કડવું શું ? ઉંડામાં ઉંડું શું ? ને મેલામાં મેલું શું ?

(૩૬) એક શાહુકારે એક ગુમાસ્તાને નોકર રાખ્યો. તે એવી શરતથી પહેલે દિવસે એક રૂપીઆ, બીજે દિવસે બમણો એટલે બે રૂપીઆ, ત્રીજે દિવસે તેથી બમણા એટલે ચાર રૂપીઆ એમ મળ્યું તો ૧૦ દિવસે કુલ શું મળે ?

(૩૭) એક ઘોડી દરરોજ ૨૦ ગાઉ ચાલે છે. અને તેની વછેરી પહેલે દિવસે એક ગાઉ બીજે દિવસે ૨ ગાઉ એમ રોજ એકેક ગાઉ ચડત ચાલે છે તો મા દીકરી કેટલા દિવસે ભેગા થશે ?

(૩૮) એક પૈસાના ૪૦ લેખે જાણુ લે તો ૧૦ પૈસા ધટે છે અને એક પૈસાના ૫૦ લેખે લેતાં ૫ પૈસા વધે છે તો સુંઝામાં કેટલા જાણુ હશે ?

(૩૯) ૮ મળુનો ભરથ અને ૫ અને ૩ મળુના બે ખાલી કુણા છે તેને વચર કાટલે ચચ્યાર મળુ વહેંચી આપો.

(૪૦) બે બનાબના ભલા છે, તેમાં એકમાંથી ૧ મળુ લઈ બીજા ભલામાં નાખીએ તો બન્ને ભલા સરખા થાય છે. પણ

બીજામાંથી એક મણ લઈ પહેલામાં નાખું તો તે દગલો વજનમાં ૧૦૧ ગણો થાય છે તો બન્નેમાં કેટલું અનાજ હશે ?

(૪૧) હાથી ૫ મણ, ઊંટ ૧૧ મણ, અને ઘોડો પાંચ શેર અનાજ ખાય છે તો ૧૦૦ જનાવરને ૧૦૦ મણ અનાજ વહેંચી આપો.

(૪૨) ૧૦ રૂપીઆની પાણડી, ૫ રૂપીઆનું ઘાતીયું અને ૦.૧૧ રૂપીઆનો રૂમાલ મળે છે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી ૧૦૦ નંગ લાવો.

(૪૩) એક સસ્લા છે તેનો અર્ધો ભાગ પૃથ્વીમાં ત્રીજો ભાગ પાણીમાં અને દશમો ભાગ સેવાળમાં છે અને (૫૨) ગજ બહાર વરતાય છે તો તે સસ્લા કેટલા ફુટ લાંબી હશે ?

(૪૪) ૩૦ રૂપીયાના પાંચ દાગીના એવા બનાવો કે એકથી ત્રીશ રૂપીઆ સુધીમાં ગમે તેટલા જો લેણદાર આવે તે ભાંગફાડ કર્યા સિવાય આપી શકાય.

(૪૫) એક ગૃહસ્થે રૂ. ૭૦૦૦ની મુડીનું પોતાની અને મરતી વખતે વસીયતનામું કરી આપ્યું કે જો તારે દીકરો આવે તો ૨ ભાગ દીકરાના ને ૧ ભાગ તારો; અને જો દીકરી આવે તો ૨ ભાગ તારા અને ૧ ભાગ દીકરીનો છે. તેને દેવયોગે દીકરો અને દીકરી બન્ને આવ્યાં તો તેમાંથી દરેકને શું મળે ?

(૪૬) એક શેઠને બે દીકરા છે. તેમાં પહેલાને ૧૦ અને બીજાને ૧૦૦ શ્રીફળ આપી વેચવા મોકલ્યા, ને તેમને કહ્યું કે તમે જો ૫ જથ્થે બે વખત લાવ કરી સરખે લાવે વેચી સરખા પેસા

ભાવળે. ત્યારે જે વખત કેટકેટલાનો ભાવ ક્યો હશે અને કેટલા પૈસા ઉપજ્યા હશે ?


(૪૭) એક વેપારીએ ૧૦૦ ગુણો લીધી દરેક ગુણમાં ૧૦૦ સો શ્રીફળ હતાં રસ્તામાં આવતાં દાણના લેનારા ૧૦૦ જણ, મળ્યા તેમણે ગુણ દીઠ અડેક શ્રીફળ લીધું તો છેવટે વેપારી પાસે કેટલાં શ્રીફળ રહેશે ?

(૪૮) ૯૦ ના એવા ચાર ભાગ કરો કે તેમાંના પહેલા ભાગને જેએ ગુણીએ, બીજાને જેએ ભાગીએ, ત્રીજામાં જે મેળવાએ અને ચોથામાંથી જે બાદ કરીએ તો બધા સરખા થાય.

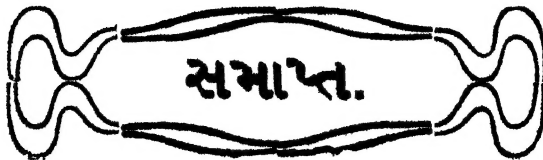
(૪૯) એક વેપારી પાસે રૂ. ૯૦૦ ના ભાવના પટારા છે અને બીજા પાસે રૂ. ૬૦૦ ના ભાવના ઘોડીઆ છે. તો તેઓ પોતાનો સામાન કેટકેટલો અદલ બદલ કરે તો તેઓ વચ્ચે કાંઈ લેણદેણ ન રહે ?

વિભાગ ૫ મો

કોરકા

જવાબો—દા. ૧, ૧૯૨૦૦; દા. ૨. વર્ષ ૨૬-૮ માસ. દા. ૩. ૧૪૫૮; દા. ૪. ૨૦૪૦૦; દા. ૫ ૧૧; દા. ૬ બે પટલાણીને એક પટલ મળી જાય ૩; દા. ૭, ૪,૨૯,૪૯,૬૭,૨૯૨; દા. ૮, ૨૭,૭૨૧; દા. ૯. ૨; દા. ૧૦ શેર ૧૧ ને ૧૨ પૈસા બાર લી અને ૩ શેર ને ૨૪ પૈસા બાર ગોળ; દા. ૧૧ ૧-૩-૯-૨૭; દા. ૧૨. ૧૧૯; દા. ૧૩. ૨૧ શેર કરેલાં અને ૬૧૧૧ શેર મૂળા; દા. ૧૪. આઠ આના; દા. ૧૫. શેર ૧૧૧૧ દા. ૧૬ ૦)જા અને ૦૧; દા. ૧૭. ૧૨૩૪૫૬૭૯; દા. ૧૮  દા. ૧૯ મો રા. ૩૧ અને ૧૧; દા. ૨૦. ૨૧ શેર ગોળતું ૮ શેર ધી; દા. ૨૧ રા. ૩) બાર; દા. ૨૨. ૧૨ માસ; દા. ૨૩ ૧-૨-૪-૮-૧૬-૩૨-૩૭; દા. ૨૪ મામેળને લાણેજ વડુ; દા. ૨૫, ૧૧ કાપ. દા. ૨૬ દિવસ ૧૬. દા. ૨૭ પૈસાને બાર વખત પાસે પાસે મૂકવાથી એક પુટ થાય. દા. ૨૮. ૧૨ મદી. ૩ વાલને ૧૧૧ રતી ખરો તોલ. દા. ૨૯. સવા આનો ૧ પાછનો નફો (આવા દાખલામાં નફો જ થાય) દા. ૩૦ અરધો તોલ થયા પછી ત્રાજવું ફેરવી નાખવું. દા. ૩૧ પ્રથમ બે હેયા બેસીને જાય. તેમાંથી એક હોઠરું પાછું આવી મેતાને મોઢલે. મેતા પોતે એકલો રહી બીજા હોઠરાને પાછો મોઢલે. વળી બે હોઠરા સાથે જઈ એક ત્યાં રહેને બીજો પાછો આવી મેતાણીને મોઢલે, મેતાણી મેતા પાસે બેસી બીજાને પાછો મોઢલે ને ત્રીજો વખતે બંને હેયાં સાથે જાય. દા. ૩૨ રાજીરામ. દા. ૩૩ રા. ૧૮૦.

દા. ૩૪ શા. ૪૨-૩-૦ દા. ૩૫ જીવ, લોભ, સંસાર, ભૂખ, જીભ,
પેટ, મન. દા. ૩૬ ૧૦૨૩; દા. ૩૭ ૩૯ દિવસે; દા. ૩૮. ૩૦૦૦
જાંજી; દા. ૩૯ મો. પ્રથમ ત્રણ મણીયું ભરી પાંચ મણીયામાં
નાખ્યું, બીજીવાર ત્રણ મણીયું ભરી તેમાંથી મણ ૨
પાંચમણીયામાં નાખ્યું. તેથી ત્રણ મણીયામાં એક મણ રહ્યું. પેલું
પાંચ મણીયું ૮ મણીયામાં નાખ્યું ને ૧ મણ પાંચ મણીયામાં
નાખી ત્રીજી વાર ત્રણ મણીયું ભરી પાંચ મણીયામાં નાખ્યું તો
તેમાં ૪ મણ થયું ને બાકી મણ ૪ રહ્યું. દા. ૪૦. એક ઢગલામાં
૧ મણ ૧૧ શેરને ૪ શા. ભારને બીજામાં ૩ મણ ૧૧ શેરને
૪ શા. ભાર દાણા હતા. દા. ૪૧. ૩ હાથી, ૫૩ જાંટ અને ૪૪
ધોડા. દા. ૪૨; ૧ પાલડી ૯ ધોતીયાં ૯૦ રૂમાલ; દા. ૪૩. ૭૮૦
મળ. દા. ૪૪. ૧-૨-૪-૮-૧૫; દા. ૪૫ છોકરાને ૪૦૦૦, સ્ત્રી
૨૦૦૦ અને દીકરીને ૧,૦૦૦ દા. ૪૬. પ્રથમ રૂા. ૧) નાં ૭ પ્રમાણે
વેચવાં ને બીજી વખત એક શ્રીફળને રૂા. ૧૩ પ્રમાણે ભાવ ઠરાવી
વેચ્યાં. દા. ૪૭. ૪૯૫૦; દા. ૪૮. ૧૦-૪૦-૧૮-૨૨; દા. ૪૯.
૨૨૧ પટારાને બદલે ૩૦૮ ધોડીયાં.





વિદ્યાર્થીઓએ તથા મહેતાજીઓએ પસંદ કરેલ પુસ્તકો :

ધોરણવાર નોંધો : ધોરણ પહેલું ૦-૩-૦ બીજું ૦-૫-૦ ત્રીજું ૦-૬-૦ ચોથું ૦-૧૨-૦ પાંચમું ૧-૨-૦ છઠ્ઠું ૧-૪-૦ સાતમું ૧-૮-૦

વાંચનમાળાના પાઠનાં તથા કવિતાનાં અર્થ :

ધોરણ પહેલું ૦-૧-૬ બીજું ૦-૩-૦ ત્રીજું ૦-૩-૦ ચોથું ૦-૪-૦ પાંચમું ૦-૫-૦ છઠ્ઠું ૦-૬-૦ સાતમું ૦-૮-૦.

કન્માશાળા માટે : આબરખાવળીના અર્થ ભા. ૧લો ધોરણ ૨-૩-૪ માટે ૦-૩-૦ ભા. ૨જો ધોરણ ૫-૬-૭ માટે ૦-૩-૦ કન્માવાંચનમાળાના અર્થ પુ. પહેલું ૦-૩-૦ પુ. બીજું ૦-૫-૦ પુ. ત્રીજું ૦-૭-૦ ઉત્તના ગ્રંથણ કામ ને કપડાં વેતરવાની સમજ ૦-૪-૦.

સંક્ષેપ મુખ્ય ગણિત : ધોરણ પહેલું ૦-૧-૦ બીજું ૦-૧-૬ ત્રીજું ૦-૨-૦ ચોથું ૦-૨-૦ પાંચમું ૦-૩-૦.

સ્વાસ્થ્યના માને પદાર્થપાઠ : ધોરણ પહેલું, બીજું ૦-૨-૦ ત્રીજું, ચોથું દરેકના ૦-૩-૦ પાંચમું, છઠ્ઠું દરેકના ૦-

સચિત્ર દ્રોષંગ ભુએ : ધોરણ પહેલાથી પાંચમા સુધી કના ૦-૧-૦ છઠ્ઠું ૦-૧-૬ સાતમું ૦-૨-૦.

ટીકરેશન શિક્ષણ : ધોરણ પહેલું, બીજું, ત્રીજું ૦-૨-૦ ચોથું, પાંચમું ૦-૪-૦.

ભરતખંડનો સંક્ષેપ ઇતિહાસ : ૦-૧૦-૦.

નકશા : મુખ્ય, મુખ્યરાત, દરેકના ૦-૩-૦ હિન્દુસ્થાનના બધાં દેશોનાં નકશાની કીમત ૦-૪-૦.

કમીશન ભરપુર મળશે, ભાવ માટે મુખ્યપત્ર મંગાવે

જેવંદ તલકશી એન્ડ સન્સ : મુકસેલર : વડવાણ મહેર.

